

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU
Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMUNIKACE A LIDSKÉ ZDROJE

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV BAKALÁŘSKÉ PRÁCE/TITLE OF THESIS

Rozpočet a hospodaření města Poděbrady

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

říjen / 2015

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Martina Kokschová / KLZ 18

JMÉNO VEDOUcíHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

JUDr. Bc.Peter Brezina, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ STUDENTA

Odevzdáním této práce prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci na uvedené téma vypracovala samostatně a že jsem ke zpracování této bakalářské práce použila pouze literární prameny v práci uvedené.

Jsem si vědoma skutečnosti, že tato práce bude v souladu s § 47b zák. o vysokých školách zveřejněna, a souhlasím s tím, aby k takovému zveřejnění bez ohledu na výsledek obhajoby práce došlo.

Prohlašuji, že informace, které jsem v práci užila, pocházejí z legálních zdrojů, tj. že zejména nejde o předmět státního, služebního či obchodního tajemství či o jiné důvěrné informace, k jejichž použití v práci, popř.k jejichž následné publikaci v souvislosti s předpokládanou veřejnou prezentací práce, nemám potřebné oprávnění.

Datum a místo: 4. 6. 2015, Kamenice

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych tímto poděkovala bývalé vedoucí mé bakalářské práce doc. Ing. Ireně Jindřichovské, CSc. za metodické vedení a odborné konzultace, které mi poskytla při zpracování bakalářské práce a současnému vedoucímu JUDr.Bc.Peterovi Brezinovi, Ph.D. za odborné zhodnocení mé práce.

SOUHRN

1. Cíl práce:

Hlavním cílem práce je posoudit rozpočtový proces financování a hospodaření města Poděbrady v období 2011-2014 a to v příjmové i výdajové části rozpočtu. Dílčím cílem je zjistit, jak město využívá finančních dotací z fondu Evropské Unie.

2. Výzkumné metody:

Práce vychází z primárních a sekundárních zdrojů získaných zejména na Městském úřadě Poděbrady. Při zkoumání byly použity srovnávací metody při porovnávání skutečnosti s rozpočtem a srovnávání skutečnosti ve vývojové řadě 4 let. Při použití těchto metod byly zvoleny metody absolutních rozdílů a metody relativních podílů hodnot. Časové srovnání bylo provedeno indexem růstu.

3. Výsledky výzkumu/práce:

Město Poděbrady hospodaří dle vyrovnaného rozpočtu v letech 2011-2012. V roce 2013 a 2014 byly výdaje vyšší než příjmy. Rozdíly mezi příjmy a výdaji jsou vyrovnávány financováním tak, aby příjmy kryly výdaje. Daňové příjmy se za období 2011-2014 zvýšily o 22,6 %. Podíl běžných výdajů k celkovým výdajům se v roce 2014 snížil oproti roku 2012 o 21 %. Město úspěšně využívá pro zajištění investiční činnosti dotace z fondů EU o čemž svědčí 15 realizovaných investičních projektů spolufinancovaných ROP Střední Čechy.

4. Závěry a doporučení:

Z provedeného zkoumání dané problematiky vyplývá, že město Poděbrady využilo možnosti zvýšit příjem zvýšením daně z nemovitostí v roce 2009 a další zvyšování vzhledem k demografické skladbě obyvatelstva by nebylo pro skupinu seniorů únosné. Běžné výdaje v tomto období, i přes zvýšený počet obyvatelstva, se zvyšovaly nepatrně a v porovnání s výdaji kapitálovými jejich podíl klesal. Z provedeného zkoumání vyplývá: pokračovat v nastoleném trendu při budování infrastruktury a využít finanční podpory poskytované EU do roku 2020.

KLÍČOVÁ SLOVA

Územní samospráva, obec, rozpočty, rozpočtová pravidla a zásady, příjmy, výdaje, regionální programy, operační programy

SUMMARY

1. Main objective:

The chief aim of the work is to assess the budgetary process of the Poděbrady local authority's financing and management in the period from 2011 to 2014, in both the income and expenditure parts of the budget. A particular aim is to find out how the city uses the grants from the European Union.

2. Research methods:

The work is based on both primary and secondary sources obtained from, above all, the offices of the Poděbrady local authority. Comparative methods were employed during the research in comparing actual with budget and comparing actual in a four-year development sequence. When using these methods, absolute difference techniques were adopted as well as techniques of relative percentage values. A time comparison was carried out by means of a growth index.

3. Result of research:

In the years from 2011 to 2012 Poděbrady local authority managed in line with a balanced budget. In 2013 and 2014 expenditure was higher than income. The differences between income and expenditure were balanced by funding so that income covered expenditure. Tax receipts for the period 2011-2014 increased by 22,6 %. The share of current expenditure to total expenditure in 2014 compared to 2012 decreased by 21 %. The town successfully made use of grants from the European Union in order to provide funds for investment activities, reflected in fifteen completed investment projects joint-financed by the Central Bohemia ROP.

4. Conclusions and recommendation:

The research into the relevant points at issue shows that the Poděbrady local authority made use of the possibilities of increasing income by increasing property tax in 2009, other increases, in view of the demographic composition of the population, would not have been acceptable to the retired segment of the population. Routine expenditure in this period, despite an increase in the population, increased negligibly, and in comparison with capital expenditure fell in proportion. The consequence of the research is: to continue in the established trend in building infrastructure and to make use of the financial support provided by the EU up to 2020.

KEYWORDS

Area autonomy, municipality, budgets, budgetary rules and principles, income, expenditure, regional programmes, operating programmes

JEL CLASSIFICATION

H 61- Budget, Budget systems
H 71 - State and Local Taxation, Subsidies, and Revenue
H 72 - State and Local Budget and Expenditures
Y 10 – Data: Tables and Charts

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Vysoká škola ekonomie a managementu
Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:	Martina Kokschová
Studijní program:	Ekonomika a management (Bc.)
Studijní obor:	Komunikace a lidské zdroje
Studijní skupina:	KLZ 18
Název BP:	Rozpočet a hospodaření města Poděbrady
Zásady pro vypracování (stručná osnova práce):	1 Úvod 2 Teoretická část 2.1 Územní samospráva 2.2 Rozpočet obce 2.3 Regionální operační programy (ROP) a jejich využití 3 Praktická část 3.1 Charakteristika města Poděbrady, historie a současnost 3.2 Rozpočty města v období 2011-2014, příjmy a výdaje 3.3 Dotace z ROP 3.4 Hospodaření města v letech 2011-2014 3.5 Návrhy na zlepšení hospodaření 4 Závěr
Seznam literatury: (alespoň 4 zdroje)	<ul style="list-style-type: none">PEKOVÁ, J. <i>Finance územní samosprávy, teorie a praxe v ČR</i>. 1. vydání Praha, Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-614-1.KRBOVÁ, J. <i>Územní aspekty veřejných financí</i>. 1. vydání Praha, Oeconomica. ISBN 80-245-0742-0.RYDVALOVÁ, P., ZBRÁNKOVÁ, M., ŽIŽKA, M. <i>Regionální dispartity a jejich řešení</i>. Brno, Tribun EU. ISBN 978-80-87184-08-0.FELIXOVÁ, K. <i>Podpora podnikání v regionech se soustředěnou podporou státu</i>. Ústí nad Labem, FSE UJEP, 2012. ISBN 978-80-7414-528-5.
Harmonogram	<ul style="list-style-type: none">Zpracování cílů a metodiky do 10. 2. 2015Zpracování teoretické části do 31. 3. 2015Zpracování praktické části do 30. 6. 2015Finální verze do 31. 7. 2015
Vedoucí práce:	JUDr. Bc. Peter Brezina, Ph.D.

Prof. Ing. Milan Žák, CSc.
rektor

V Praze dne 8.7.2015 (13.1.2015)

Prof. Ing.
Milan Žák CSc.

Digitálně podepsal Prof. Ing. Milan Žák CSc.
DN: c=CZ, ou=Prof. Ing. Milan Žák CSc., o=Vysoká škola ekonomie a managementu, ou=pa, title=Rektor,
serialNumber=ICA-10340169,
serialNumber=IDCCZ 113308764
Datum: 2015.07.08 15:49:20 +02'00'

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Obsah

1 Úvod	1
2 Teoretická část	3
2.1 Územní uspořádání státu	3
2.2 Obec	4
2.2.1 Druhy obcí.....	5
2.2.2 Postavení a působnost obcí	5
2.2.3 Orgány obce	5
2.3. Rozpočet územních samosprávních celků	7
2.3.1 Rozpočet obcí.....	7
2.3.2 Rozpočtový proces	9
2.3.3 Rozpočtový výhled.....	10
2.3.4 Příjmy obce	10
2.3.5 Výdaje obce.....	12
2.4. Regionální programy a jejich využívání	14
2.4.1. Zdroje financování z fondů EU a státního rozpočtu	14
2.4.2 Operační program.....	15
3 Praktická část	17
3.1 Charakteristika města Poděbrady	17
3.2 Rozpočet města Poděbrady	18
3.2.1 Rozpočtový výhled.....	19
3.2.2 Příjmy města	20
3.2.2.1 Struktura příjmů	22
3.2.2.2 Třída 1 - Daňové příjmy podle struktury 2011-2014.....	23
3.2.2.3 Třída 2 - Nedaňové příjmy	26
3.2.2.4 Třída 3 - Kapitálové příjmy	26
3.2.2.5 Třída 4 - Dotace a transfery	27
3.2.3 Výdaje města	28
3.2.3.1 Výdaje města podle rozpočtové skladby.....	30
3.2.4 Hospodaření města	35
3.3 Využívání finančních zdrojů z fondu EU.....	35
3.4 Návrhy na zlepšení hospodaření	38
4 Závěr	39

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Seznam zkratk:

BV	běžné výdaje
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská Unie
FO	fyzická osoba
FOKV	daň fyzických osob z kapitálových výnosů
FOSVČ	fyzická osoba samostatně výdělečně činná
FOZČ	fyzická osoba závislá činnost
KV	kapitálové výdaje
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŠ	mateřská škola
MÚ	Městský úřad
P	příjmy
PDY	Poděbrady
PO	právnícká osoba
POO	daň z příjmů právnických osob
ROP	regionální operační program
SR	státní rozpočet
V	výdaje
ŽP	životní prostředí

Seznam tabulek:

Tabulka 1	Schéma běžného rozpočtu
Tabulka 2	Schéma kapitálového rozpočtu
Tabulka 3	Příjmy a výdaje v rozpočtu a v rozpočtovém výhledu v tis. Kč
Tabulka 4	Příjmy rozpočtu po konsolidaci v roce 2011 – 2014 v tis. Kč
Tabulka 5	Daňové příjmy v roce 2011 v tis. Kč
Tabulka 6	Daňové příjmy v roce 2012 v tis. Kč
Tabulka 7	Daňové příjmy v roce 2013 v tis. Kč
Tabulka 8	Daňové příjmy v roce 2014 v tis. Kč
Tabulka 9	Kapitálové příjmy v letech 2011 -2014
Tabulka 10	Podíl dotací na příjmech v letech 2011-2014
Tabulka 11	Výdaje celkem v tis. Kč
Tabulka 12	Výdaje po konsolidaci dle oddílů v letech 2011 a 2012 v tis. Kč
Tabulka 13	Výdaje po konsolidaci dle oddílů v letech 2013 a 2014 v tis. Kč
Tabulka 14	Hospodaření města Poděbrady v tis. Kč
Tabulka 15	Podpora z ROP Střední Čechy

Seznam grafů:

Graf 1	Struktura příjmů v % v letech 2011-2014
Graf 2	Výdaje v letech 2011 - 2014 v %
Graf 3	Vývoj výdajů celkem - rozpočet a skutečnost v mil. Kč

Seznam obrázků:

Obrázek 1	Schéma veřejné správy
-----------	-----------------------

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Seznam příloh:

Příloha 1 Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015

Příloha 2 Organizační řád městského úřadu Poděbrady a orgánů Města

1 Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku, která souvisí s rozšířením pravomocí na územně samosprávné celky a jejich finanční zabezpečení. Převážná část práce se týká sestavování a čerpání rozpočtu, hospodaření města Poděbrady a využívání finančních prostředků z fondů Evropské Unie.

Hlavním cílem práce je posoudit rozpočtový proces financování a hospodaření města Poděbrady v období 2011-2014. Dílčím cílem je zaměřit se na problematiku získávání dotací z EU a zjistit jak město využívá dotace z fondů Evropské Unie v období 2011-2014.

Vznik územně samosprávných celků vytváří nové podmínky pro řízení obce a kraje. Rozhodovací procesy se přesouvají z centra na kraje a na obce, které mohou lépe zajistit všestranný rozvoj území a péči o potřeby svých občanů. Posiluje se prvek demokratizace a přímé účasti občanů obce na rozhodovacích a řídicích procesech v obci. Obec zodpovídá za hospodaření obce a nese právní odpovědnost, která z právních vztahů vzniká.

Práce je rozdělena na úvod, teoretickou část, praktickou část a závěr.

Teoretická část vychází z Ústavy a ze Zákona č.128/2000 Sb., o obcích a zahrnuje územní uspořádání státu, charakteristiku obcí, postavení obcí, jejich orgány a pravomoci. Dále je věnována problematice rozpočtového procesu a rozpočtu jako nástroje finančního řízení, jeho příjmům a výdajům. Podrobněji zkoumá strukturu příjmů, jejich vývoj v uvedeném časovém období a dopad na hospodaření obce. Hospodaření obce je posuzováno porovnáním příjmů, výdajů a hospodářským výsledkem. Práce se zabývá též regionální politikou státu a operačními programy, ze kterých mohou obce získávat finanční zdroje na financování investiční činnosti.

Pro zpracování teoretické části práce bylo prvním krokem shromáždění potřebné literatury a její nastudování. Získané teoretické poznatky jsou východiskem pro zpracování praktické části.

Praktická část zahrnuje shromáždění potřebných informací za období 2011 - 2014 od pracovníků Městského úřadu v Poděbradech a jejich zpracování do tabulek a grafů. Jedná se především o následující podklady:

1. Pro zpracování charakteristiky města byly využity informace zveřejněné na internetových stránkách města.
2. Při zkoumání rozpočtu a hospodaření města bylo čerpáno z těchto dokumentů:
 - rozpočtový výhled na období 2010-2014,
 - rozpočty města za období 2011-2014,
 - závěrečné účty za zkoumané období,
 - výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu,
 - přehled přijatých projektů podaných žadatelem Radě ROP Střední Čechy a poskytnutých finančních dotací.

Dalším zdrojem informací byly videozáznamy z jednání zastupitelstva města zveřejněné na internetových stránkách města. Posuzování bylo provedeno za příjmy a výdaje

celkem a dále byly porovnávány i jednotlivé příjmy a výdaje a jejich vývoj ve stanoveném období.

Přínos rozpočtového výhledu na roky 2010 - 2014 zpracovaný městem Poděbrady spočívá v tom, že městu poskytuje přehled o vývoji finanční situace a zdrojích pro financování rozvoje města. Ve výhledu jsou stanoveny priority, které jsou zařazovány do strategického plánu investic a jsou podkladem pro zpracování žádostí o dotace z fondu EU.

Práce obsahuje:

- porovnání rozpočtovaných příjmů se skutečným plněním dle závěrečného účtu v % vyjádření,
- porovnání rozpočtovaných výdajů běžných a kapitálových se skutečnými výdaji,
- porovnání vývoje příjmů a výdajů v časové řadě koeficienty růstu (pomocí indexu),
- porovnání výše dotace v jednotlivých letech,
- čerpání prostředků z ROP,
- porovnání rozpočtového výhledu s přijatými projekty a poskytnutými dotacemi z ROPu.

Praktická část je ukončena návrhy na zlepšení hospodaření, které vyplynuly ze zkoumání dané problematiky.

Při zpracování byla použita metoda syntézy, komparativní metoda a metoda nestrukturalizovaného rozhovoru s paní Ing. Marií Dvorskou, vedoucí finančního odboru MÚ v Poděbradech.

Závěr práce shrnuje vyhodnocení příjmů a výdajů a výsledek hospodaření za zvolené období. Obsahuje doporučení pokračovat v součinnosti s Radou operačního programu Střední Čechy při získávání a využívání fondů EU na investiční činnosti města.

2 Teoretická část

Tato část obsahuje základní pojmy z oblasti uspořádání státu a problematiku rozpočtů. Pozornost je věnována i postupu při zpracování žádostí o dotace z fondu EU.

2.1 Územní uspořádání státu

V Ústavě ČR článek 99 je uvedeno „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“

V Ústavě ČR čl. 100 – 101 se uvádí, že územně samosprávné celky jsou územním společenstvím občanů, které mají právo na samosprávu. Stát může zasahovat do jejich činnosti jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona a to způsobem, který určuje zákon. Stát vykonává svoji činnost prostřednictvím systému veřejné správy, který zahrnuje orgány, úřady, ústavy a další instituce. Jejich prostřednictvím vykonává moc výkonnou, zákonodárnou a soudní.

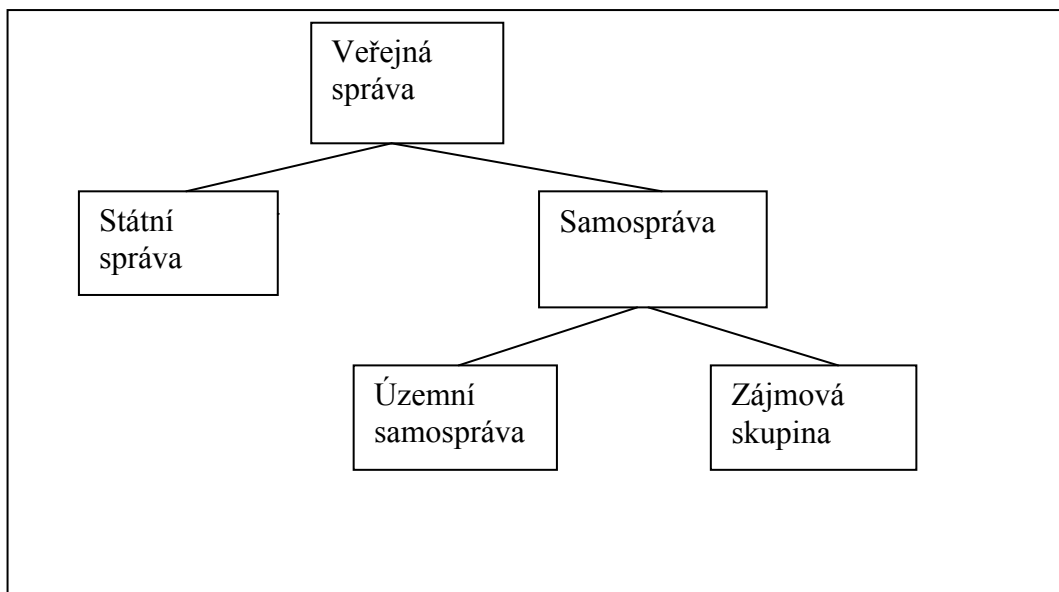
Peková a kol (2008, s. 81- 85) upozorňují, že vnitřní uspořádání státu a územní samosprávy a tím i veřejné správy by mělo být funkční. Veřejná správa je zpravidla pojímána jako:

- souhrn záměrných činností, do nichž nepatří zákonodárství, soudnictví a vláda a kterými se uskutečňují rozhodnutí volených orgánů na úrovni státu, krajů a obcí.
- souhrn institucí, které vykonávají činnost buď přímo, nebo zprostředkovaně.

Výkon veřejné správy vykonávají dle autorky orgány a instituce k tomuto účelu zřízené.

Podle Provaníkové (2009, s. 12) lze veřejnou správu znázornit schematicky:

Obrázek 1 Schéma veřejné správy

Provaníková (2009, s. 24 – 25) uvádí dvoustupňový systém územní správy v České republice, ve kterém jsou obecní úřady prvním stupněm řízení. Druhým stupněm řízení

jsou krajské úřady. Státní správa vykonávána samosprávnými jednotkami je označována jako přenesená státní správa a platí pro ni, že nižší jednotky státní správy (obce) jsou podřízené vyšším orgánům státní správy (krajům).

Peková (2004, s. 20) uvádí jako předpoklady fungování územní samosprávy:

- legislativu, kterou představují schválené zákony, které jí umožňují vykonávat všechny její funkce vymezují její autonomii a rámcově i pravidla hospodaření,
- ekonomické předpoklady, do kterých patří vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit, vykonávat činnosti, ze kterých mohou získávat příjmy do svého rozpočtu, stanovovat poplatky za poskytované statky nebo služby,
- důležitým předpokladem pro sestavování vlastního rozpočtu je oddělené hospodaření územní samosprávy od státu a finanční odpovědnost samosprávy.

Dle Provazníkové (2009, s.16) potvrdila postavení územní samosprávy v Evropě Evropská charta místní samosprávy, kterou Česká republika ratifikovala v roce 1998 a vstoupila v platnost 1. září 1999.

Česká republika se dle ústavního zákona č.1/1993 Sb. čl. 99 člení na:

- obce (6253),
- okresy (77),
- kraje (14).

Údaje o jejich počtu jsou převzaty ze statistiky Českého statistického úřadu k datu 20. 2. 2015.

Kraje vznikly na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávních celků po uskutečněných volbách v roce 2000.

Dle internetových stránek Národního ústavu odborného vzdělávání byly okresní úřady zrušeny od 1. 1. 2003, ale okresy jako územní jednotky středního stupně byly zachovány pro obvody soudů, státních zastupitelství, statistických institucí a dalších.

Dle Pekové (2011, s. 364) je kraj vyšší územně samosprávný celek, který vykonává samosprávu veřejných záležitostí a zabezpečuje veřejné statky regionu, které získal při zřízení. Tyto statky využívá k zabezpečování potřeb kraje a případně k podnikání za účelem získání dalších příjmů. Kromě toho vykonává přenesenou působnost stanovenou zákonem v oblasti státní správy.

2.2 Obec

Dle Pekové (2011, s. 341) je obec základní územní samosprávnou jednotkou, která je vymezena třemi základními znaky:

- územím (katastrálním územím),
- občany,
- působností obce.

Dále autorka uvádí, že každá část ČR je součástí území některé obce. Obec může mít jedno nebo více katastrálních území. Za občany se považují občané ČR, kteří mají v obci trvalé bydliště, občané s čestným občanstvím obce. Kromě nich vstupují do právních vztahů s obcí i právnické osoby a podnikatelé, kteří mají v obci sídlo firmy, osoby s přechodným pobytem, vlastníci nemovitostí apod. Působností se rozumí samospráva veřejných záležitostí na území obce.

Obec je podle Pekové (2011, s. 341) společenstvím občanů, kteří se podílejí na samosprávě buď nepřímo, nebo přímo. Nepřímo se na řízení občané podílí prostřednictvím volených zástupců a přímo svoji účastí v komisích nebo výborech obce, aktivní účastí na veřejných zasedáních a vyjádřením se v místním referendu. Obce mohou vlastnit majetek, se kterým hospodaří a o který musí pečovat a ochraňovat ho. Každá obec je součástí vyššího územně samosprávného celku, kterým je kraj.

2.2.1 Druhy obcí

Podle zákona č.128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů rozlišujeme tyto druhy obcí:

- **obce**, které nejsou městy, protože nesplňují podmínku počtu obyvatel,
- **města**, kterými jsou obce s více než 3000 obyvatel,
- **obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností**, které zabezpečují ve svém správním obvodu výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležející ostatním obcím,
- **statutární města**, která jsou uvedena jmenovitě v zákoně,
- **hlavní město Praha**.

2.2.2 Postavení a působnost obcí

Peková (2011, s. 346) uvádí dvě základní funkce, které obce plní:

- **vlastní samosprávnou funkci** (samostatná působnost), do které patří pravomoci, které jsou vymezeny zákonem. Ve věcech patřících do samostatné působnosti obce má právo rozhodovat zastupitelstvo obce a rada obce o záležitostech, které jsou v zájmu obce a občanů. Rozhodování se týká vytváření podmínek pro uspokojování potřeb občanů obce, rozvoje sociální péče, potřeby bydlení, zdravotní péče, dopravy, vzdělávání, kultury a ochrany veřejného pořádků,
- **přenesenou funkci** (působnost), výkon státní správy v rámci přenesených kompetencí provádí výkonné orgány obcí, které jsou podřízeny a kontrolovány orgány státní správy nebo krajskými úřady. Přenesenou působnost vykonávají orgány obce nejen pro občany své obce, ale i pro občany okolních obcí, které spadají do správního obvodu obce. Za plnění úkolů v přenesené působnosti obdrží obec příspěvek ze státního rozpočtu.

2.2.3 Orgány obce

Orgány obce jsou v České republice určeny zákonem č. 128 /2000 Sb., o obcích v platném znění a tvoří je:

- zastupitelstvo obce,
- rada obce,
- starosta,
- poradní a kontrolní orgány.

Zastupitelstvo obce

Dle Pekové (2011, s. 351-3) je zastupitelstvo obce kolektivním orgánem voleným občany na volební období, které je čtyřleté. Počet členů zastupitelstva je stanoven zákonem a závisí na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce.

V pravomoci zastupitelstva dle stejného autora je:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet, závěrečný účet a účetní uzávěrku,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhoduje o vyhlášení místního referenda,
- spravuje a rozhoduje o využití peněžních fondů obce,
- rozhoduje ve věcech majetkových - nabytí a převodu nemovitostí, pronájmu a dalších záležitostech.

Jednání zastupitelstva jsou veřejná a termín jejich konání musí být zveřejněn.

Rada obce

Dle Zákona o obcích č. 128/2000 Sb., § 99-102 je rada obce výkonným orgánem a v samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje rada obce jen, určuje-li to zákon. Počet členů rady je vždy lichý a nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Počet členů rady může být 5-11 členů. Jednání rady jsou neveřejná, řídí je starosta s místostarosty.

Starosta

Jak Peková (2011, s. 355-356) uvádí, je starosta představitelem obce, kterou navenek zastupuje. Za výkon své činnosti zodpovídá zastupitelstvu. Svolává zastupitelstvo obce, připravuje, svolává a řídí jednání rady obce. Odpovídá za provedení a přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok, za informovanost veřejnosti o činnostech obce, jmenuje a odvolává tajemníka obce, plní úkoly zaměstnavatele. Místostarosta zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti. Starosta, místostarostové, tajemník a zaměstnanci tvoří obecní úřad, který vykonává administrativní a správní činnosti, plní úkoly zastupitelstva a rady obce. Vykonává přenesenou působnost stanovenou zákonem kromě činnosti, která je svěřena do působnosti příslušné komise.

Dle stejného zdroje jsou výkonnými orgány obecního úřadu odbory. Jejich počet a náplň činnosti závisí na velikosti obce a rozsahu samosprávné a přenesené působnosti.

Poradní a kontrolní orgány

Těmito orgány jsou dle Pekové (2011, s. 357) výbory a komise, jejichž počet závisí na zastupitelstvu obce. Počet členů musí být vždy lichý. Obec musí zřídit:

- **finanční výbor**, který kontroluje hospodaření města s majetkem a finančními prostředky a plní další úkoly, kterými ho pověří zastupitelstvo obce,
- **kontrolní výbor**, který kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady a dodržování právních předpisů.

Dle stejného zdroje jsou komise iniciativní a poradní orgány rady obce v rámci samostatné působnosti a výkonnými orgány v rámci přenesené působnosti na svěřeném úseku a zároveň jsou zodpovědné starostovi.

2.3 Rozpočet územních samosprávních celků

Podle Pekové (2008, s. 196-7) je územní rozpočet základem finančního hospodaření obcí a je součástí rozpočtové soustavy, která zahrnuje:

- státní rozpočet,
- rozpočty jednotlivých článků samosprávy tj. obcí a krajů,
- rozpočty veřejnoprávních podniků a veřejnoprávních neziskových organizací.

Peková (2004, s. 200-201) uvádí, že rozpočet:

- je decentralizovaným peněžním fondem, který se tvoří a plánuje na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence,
- je bilancí příjmů s výdaji potřebnými na zajištění lokálních nebo regionálních potřeb,
- plní funkci finančního plánu, podle kterého se v rozpočtovém období hospodaří a který by měl zajistit solventnost tím, že umožňuje pouze výdaje, které jsou kryty příjmy, případně rezervami. Sestavuje se na jedno rozpočtové období, které je zpravidla shodné s kalendářním rokem.
- je nástrojem řízení a veřejné politiky.

2.3.1 Rozpočet obcí

Na úrovni samosprávních celků jsou sestavovány územní rozpočty krajů a obcí.

Podle Provozníkové (2009, s. 58) je při plánování výdajů nutné vycházet z toho, že obce mají značně omezené pravomoci v ovlivňování příjmů a příjmy jsou omezujícím rozpočtovým faktorem pro výdaje.

Podle Pekové (2008, s. 212-213) se rozpočet dělí na běžný rozpočet (provozní) a kapitálový. Tyto typy rozpočtů se používají i při sestavování obecních rozpočtů.

Běžný rozpočet – provozní, zahrnuje dle autorky každoročně se opakující příjmy a každoročně se opakující výdaje. Většina těchto výdajů jsou mandatorní výdaje, na které obec musí získat příjmy v dostatečné výši a v čase. Tyto příjmy se pohybují asi ve výši 2/3 rozpočtu. Běžnými příjmy se financují provozní potřeby neinvestičního charakteru. **Dlouhodobě by měl být rozpočet vyrovnaný. V průběhu rozpočtového období může být:**

- vyrovnaný - příjmy se rovnají výdajům, tzn. $P = V$,
- přebytkový - příjmy jsou větší než výdaje, tzn. $P > V$,
- schodkový - příjmy jsou nižší než výdaje, tzn. $P < V$.

V případě schodkového rozpočtu se dle autorky bilance vyrovnává finančními rezervami nebo úvěrem.

Podle Provoznicové (2009, s. 59) z funkcí rozpočtu vyplývají i tři roviny rozpočtu:

- **rozhodovací** - spočívá v určení cílů a umístění zdrojů na jednotlivé výdaje,
- **řídící** - spočívá v alokaci zdrojů mezi jednotlivé organizační jednotky obce,
- **kontrolní** - spočívá v zjišťování chyb v řízení, v hospodaření a navrhování postupů k jejich předcházení.

Provoznicová (2009, s. 67-68) uvádí následující přehled příjmů a výdajů běžného rozpočtu.

Tabulka 1 Schéma běžného rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<p style="text-align: center;">Daňové</p> <ul style="list-style-type: none"> - svěřené daně - sdílené daně - místní (a regionální daně) - správní poplatky 	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné veřejné služby - veřejný pořádek (policie, hasiči) - vzdělání - péče o zdraví - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
<p style="text-align: center;">Nedaňové</p> <ul style="list-style-type: none"> - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu - příjmy od vlastních neziskových organizací - zisk z podnikání - ostatní 	
<p style="text-align: center;">Přijaté transfery</p> <ul style="list-style-type: none"> - běžné dotace ze státního rozpočtu - běžné dotace ze státních fondů - od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary apod.) 	
Saldo - přebytek	Saldo - schodek

Zdroj: Provoznicová (2009, s. 67)

Kapitálový rozpočet podle Provoznicové (2009, s. 68-69) bilancuje kapitálové příjmy, například z prodeje majetku s jednorázovými výdaji na veřejné investice a vztahuje se k více rozpočtovaným obdobím. Kapitálový rozpočet nemusí být vyrovnaný. Financování veřejných investic může být zajištěno z investičního úvěru, z příjmů, z emise municipálních cenných papírů apod. Jejich splácení zatěžuje hospodaření v budoucnosti. Proto by měl kapitálový rozpočet sloužit ke shromáždění potřebných zdrojů na financování investic.

Tabulka 2 Schéma kapitálového rozpočtu

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> - z prodeje majetku - kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy - příjmy z půjček apod. - příjmy z emise z vlastních obligací - přebytek běžného rozpočtu - dary na investice apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - na investice - kapitálové dotace jiným rozpočtům - na nákup akcií, obligací - poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - splátky dříve přijatých půjček - krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Provazníková (2009, s. 68)

2.3.2 Rozpočtový proces

Etapy rozpočtového procesu

Peková (2004, s. 211) uvádí tyto etapy rozpočtového procesu:

- sestavení návrhu rozpočtu výkonným orgánem - odborem,
- projednání návrhu rozpočtu voleným orgánem tj. výborem a radou,
- schválení rozpočtu zastupitelstvem,
- projednávání plnění rozpočtu výkonnými orgány a případné schválení změn volenými orgány,
- průběžná kontrola výkonnými orgány a kontrola volenými orgány,
- sestavení přehledu plnění rozpočtu v uplynulém rozpočtovém období.

V průběhu rozpočtového roku je dle autorky prováděna kontrola hospodaření a čerpání rozpočtu příslušnými odbory obce (města) a zpracována zpráva o hospodaření, která je projednávána ve finančním výboru, v radě a zastupitelstvu obce.

Zásady sestavování rozpočtu

Při sestavování rozpočtu musí být dle Pekové (2004, s. 211-212) dodrženy rozpočtové zásady:

- **každoroční sestavování a schvalování rozpočtu.** Rozpočet musí být sestaven, projednán a schválen před začátkem rozpočtového období. V případě jeho neschválení hospodaří obec až do jeho schválení podle **rozpočtového provizoria**,
- **realnost a pravdivost rozpočtu**, rozpočet by měl být splnitelný,
- **úplnost a jednotnost rozpočtu znamená**, že odpovídá rozpočtové skladbě,
- **dlouhodobá vyrovnanost** - zajišťuje stabilitu hospodaření,
- **hospodárnost a efektivnost** - provedení účetního auditu,
- **publicita**, která zajišťuje informovanost občanů a je předpokladem občanské kontroly.

Provazníková (2009, s. 59 - 62) uvádí jako metody sestavování rozpočtu:

- **přírůstkový (indexový) způsob**, jehož základem je odhad a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet. Jedná se zejména

- o změny vyplývající z rozsahů činností, ze změn v příjmech, dopady v důsledku inflace, demografického vývoje apod.
- **fixně limitovaný rozpočet**, který je na úrovni obce využíván zejména v případech, kdy je poskytování veřejných služeb zajištěno prostřednictvím jiných organizací,
 - **metoda nulové základny** je nejkompexnější, ale také nejpracnější a časově nejnáročnější, protože podrobuje každou činnost a položku podrobnému zkoumání s cílem najít nejefektivnější řešení,
 - **performance budgeting** spočívá v porovnávání zdrojů a zjišťování, zda využití bylo efektivní a hospodárné a byly dosaženy vytýčené cíle,
 - **metoda programového rozpočtování**, která sleduje hledisko účelnosti, je vhodnější při sestavování dlouhodobějších výhledů.

2.3.3 Rozpočtový výhled

Zákon č. 250/ 2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů § 3 odst1 cit. uvádí : „*Rozpočtový výhled je pomocným nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2- 5 let následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet.*“

Dle Provazníkové (2009, s. 73) poskytuje výhled obcím přehled o finančních zdrojích a potřebách v delším časovém horizontu. Je to důležité zejména pro plánování investic a získání přehledu o návratných finančních prostředcích a jejich dalším využití. Rozpočtový výhled jsou obce povinny sestavovat ve čtyřech základních ukazatelích: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky.

Dále autorka uvádí, že obce mají v pravomoci zřizovat mimorozpočtové účelové a neúčelové peněžní fondy, které slouží k zajišťování určených potřeb. Výhodou mimorozpočtových fondů je, že finanční prostředky na těchto fondech na konci rozpočtového období nepropadají a mohou se převádět do dalšího roku. Jedním z takových fondů, který zřizuje většina obcí je **Fond rezerv a rozvoje**. Obec může v tomto fondu vytvářet finanční prostředky na financování investic, případně jej využít i na financování schodku obce. Obce mohou místo vytváření mimorozpočtových fondů ukládat finanční prostředky na zvláštní vkladové účty u svého peněžního ústavu pro budoucí účelové využití na financování určité potřeby.

2.3.4 Příjmy obce

Dle Pekové (2004, s. 250) příjmy představují nenávratná inkasa, nezahrnují však ta inkasa, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky (návratné výpomoci, půjčky, úvěr, příjmy z emise cenných papírů – obligací apod., přijaté splátky dříve poskytnutých půjček za účelem řízení likvidity, výhodného finančního investování apod.).

Posilování samosprávné role obcí je dle Krbové (2004, s. 31) závislé na objemu daní, které obce získávají. Rozpočtové určení daní je stanoveno zákonem 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. V České republice je ve veřejných financích využíván

system podílů na daňových výnosech pro jednotlivé úrovně (státní rozpočet, kraje, obce). Daňové příjmy tvoří v obecním rozpočtu významnou část a lze je rozdělit na:

- **sdílené daně,**
- **svěřené (výlučné) daně,**
- **místní poplatky,**
- **správní poplatky.**

Provazníková (2009, s. 131) uvádí tyto sdílené a výlučné daně:

Sdílené daně:

- daň z přidané hodnoty,
- daň z příjmu právnických osob, pokud nejsou poplatníkem samy obce,
- daň příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
- daň z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných,
- daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou.

Podle Provazníkové (2009, s. 131) se jednotlivým obcím přidělí z této částky podíl podle počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel ČR. Pro přepočtení bylo stanoveno 14 velikostních kategorií. Obec si může sama vypočítat objem daňových příjmů podle vzorce a rozpočtového určení daní stanoveného MF (příloha 1).

Výlučné daně (svěřené):

- celý výnos daně z nemovitostí, jejímž příjemcem je obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- daň z příjmu právnických osob placená obcemi.

Daně spravuje a vybírá místně příslušný finanční úřad, který část připadající obci převádí na účet obce u peněžního úřadu.

Místní poplatky

Podle Krbové (2004, s. 34) mají místní poplatky fakultativní charakter. Rozhoduje o nich zastupitelstvo obce, jsou výlučným příjmem obce a obec je sama vybírá. Rozpětí pro stanovení místních poplatků je stanoveno zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v platném znění. Do místních poplatků patří poplatek ze psů, poplatek za lázeňský a rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných částí města, poplatek za provozovaný výherní hrací automat, poplatky na ochranu péče o životní prostředí apod. Zastupitelstvo rozhoduje o výši poplatků, úlevách, prominutí poplatků apod. a tyto změny musí obec zveřejnit obecně závaznou vyhláškou.

Provazníková (2009, s. 143) upozorňuje v souvislosti s místními daněmi na nedorozumění problematiku místních poplatků s tím, že by obce měly mít možnost stanovovat přírůstek k celostátně stanoveným daním.

Správní poplatky

Krbová (2004, s. 34) uvádí, že by tyto poplatky měly krýt náklady spojené s poskytováním správních úkonů. Tyto poplatky jsou upraveny zákonem a jsou povinné. Patří do nich výpis z matriky, vystavení dokladů, povolení stavby a další.

Nedaňové příjmy

Peková (2004, s. 236) uvádí tyto příjmy jako druhou významnou skupinu vlastních příjmů. Patří do nich příjmy z pronájmu majetku, příjmy z prodeje neinvestičního majetku, příjmy od vlastních neziskových organizací, příjmy z vlastního podnikání, poplatky za parkování, knihovnické služby v knihovnách a další.

Dle autorky tvoří zvláštní skupinu nedaňových příjmů dotace, které mohou být běžné na financování provozních potřeb nebo kapitálové. Podle toho jak je obce dostávají je lze rozdělit na nárokové, o které obec nemusí žádat nebo nenárokové.

Podle Provazníkové (2009, s. 150 -155) tvoří dotace významnou skupinu vyplácenou v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí. Běžné dotace jsou poskytovány k zajišťování veřejných služeb na místní úrovni a patří do nich:

- dotace na výkon státní správy,
- dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresního úřadu,
- příspěvek na školství (mateřské, základní a speciální školy),
- dotace na zdravotnická zařízení, jejichž zřizovatelem je obec (kojenecké ústavy, dětské domovy).

Peková a kol. (2008, s. 272) uvádí i možnost získávání účelových nenávratných kapitálových dotací ze Státního fondu životního prostředí. Poskytnutí nenávratné kapitálové dotace je zpravidla podmíněno i použitím vlastních prostředků na spolufinancování.

Další možností podle Provazníkové (2009, s. 158) je čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU. Nutnost podílet se na spolufinancování a složitá administrace může být překážkou jejich čerpání.

2.3.5 Výdaje obce

Decentralizace veřejné správy a posilování územní samosprávy směřuje k zabezpečování a financování stále většího množství veřejných statků obcemi. S tím souvisí rozpočtové určení daní, které má zajistit pokrytí zvýšených výdajů obcí.

Provazníková (2009, s. 212- 216) uvádí toto členění výdajů:

- dle ekonomického hlediska,
- dle rozpočtové skladby,
- dle funkcí veřejných financí,
- dle rozpočtového plánování,
- dle infrastruktury.

Podle **ekonomického hlediska** se výdaje dle autorky člení na běžné a kapitálové. Běžné výdaje představují výdaje na pravidelně se opakující potřeby provozní nebo neinvestiční povahy, např. mzdy, odvody z mezd, neinvestiční nákupy apod. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, běžně se neopakujících potřeb, jsou zpravidla jednorázové a přesahují jedno rozpočtové období. Patří sem i splátky jistiny půjček z minulých období.

Hledisko **rozpočtové skladby** dle stejného zdroje upravuje členění provozních a kapitálových výdajů obdobným způsobem jako výdaje státního rozpočtu podle rozpočtové skladby.

Krbová (2004, s. 18) definuje, že „*Rozpočtová skladba je základním třídícím standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů. Jednotným postupem podle tohoto klasifikačního postupu je umožněno srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů České republiky.*“

Podle funkcí Peková (2004, s. 335) člení veřejné finance na:

- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační.

Alokační výdaje jsou dle stejné autorky výdaje na nákup služeb od soukromých firem na zabezpečování místních a regionálních veřejných statků na základě veřejné zakázky. Lze je také použít na uhrazení ztráty vlastních podniků, jejichž zakladatelem je obec. Jedná se zejména o služby školství, veřejného zdravotnictví, sociální péči, bydlení, bezpečnosti a další. Významně se podílí při financování vodovodů, kanalizací, municipálních ekologických zařízení a dalších služeb.

Redistribuční výdaje souvisejí dle Pekové s poskytováním dotací chudším obcím a v případě obcí, jako finanční transfery na doplňkové sociální výpomoci obyvatelstvu apod.

Stabilizační funkce spočívá dle autorky v tom, že nákupem od místních podnikatelů podporuje podnikání a působí tak i na zvyšování pracovních příležitostí, snižování nezaměstnanosti a vytváření stabilnějšího ekonomického prostředí.

Podle rozpočtového plánování se dle stejného zdroje rozlišují výdaje na plánované a neplánované, protože obec musí při vynakládání finančních prostředků vycházet z rozpočtového omezení, které je dáno příjmy. **Plánované výdaje** jsou ty, které se mohou snadno a poměrně přesně naplánovat např. výdaje na provoz obecního úřadu, výdaje na provoz základních a mateřských škol, výdaje na platy zaměstnanců úřadu apod. U těchto výdajů může obec zvažovat jejich výši vzhledem k rozsahu služeb a zvažovat rozsah jejich omezení a tím i snížení výdajů. **Neplánované výdaje** jsou výdaje nahodilé, které nelze plánovat ani odhadovat. Jsou to například finanční podpory občanům obce při živelních katastrofách, výdaje způsobené nahodilými událostmi např. povodeň či jiné živelné události, sankční výdaje apod.

Jak Peková uvádí dále, **podle charakteru infrastruktury** se člení výdaje na **ekonomickou infrastrukturu** a **sociální infrastrukturu**. Výdaje mohou být kapitálové nebo běžné. Výdaje na ekonomickou strukturu zahrnují výdaje na výrobní činnost obecních podniků zajišťujících veřejné statky, výdaje na výstavbu a údržbu komunikací, vodovodů kanalizací, čističky odpadních vod, veřejného osvětlení, výstavbu průmyslových zón apod. Sociální infrastruktura zahrnuje výdaje na vzdělání dětí, na sociální zařízení, na sociální peněžní transfery.

2.4 Regionální programy a jejich využívání

Peková, Pilný, Jetmar (2008 s. 162-163) uvádí, že součástí hospodářské politiky státu je i regionální politika, která navazuje na regionální politiku EU. Subjekty regionální politiky jsou: stát, samostatné samosprávné obce a kraje. Základním strategickým dokumentem je Národní strategický referenční rámec, který navazuje na Národní rozvojový plán. Nástrojem úspěšné regionální politiky jsou programy rozvoje obcí a krajů, které vycházejí ze strategického plánování a z dlouhodobé koncepce sociálně-ekonomického rozvoje. Podporu na vymezené priority mohou obce i kraje získat od státu a z fondu EU.

2.4.1 Zdroje financování z fondů EU a státního rozpočtu

Mezi nejvýznamnější programy podpory patří dle Pekové, Pilného a Jetmara (2008, s. 162 - 163) státní podpora regionálního rozvoje, zejména:

- strukturálně postižené regiony,
- venkovské regiony,
- hospodářsky slabé regiony,
- podpora regionálního rozvoje kraje.

Dle internetových stránek www.ropstrednicechy.cz může Česká republika získat na spolufinancování prostředky z fondů EU s cílem zvýšit konkurenceschopnost. Prostředky z fondu EU jsou realizovány prostřednictvím operačních programů. V České republice funguje 24 operačních programů, které jsou různě zaměřené např. na dopravu, životní prostředí, cestovní ruch, vzdělávání a další.

Dle stejného zdroje mají jednotlivé tematické programy na starosti určená ministerstva, která vypisují výzvy k podání programů, přijímají je a provádí kontrolu dodržování stanovených podmínek. Kromě těchto programů existuje ještě 7 Regionálních operačních programů, které jsou určeny pro jednotlivé regiony podle potřeb regionu např. regionální operační program Střední Čechy. Na základě výzev, které vyhlašuje Rada operačního programu pro jednotlivé regiony, se mohou přihlásit zájemci, kterých se program týká.

Podle Felixové (2012, s. 61-62) regionální politiku zabezpečují státní, krajské a obecní orgány prostřednictvím dalších subjektů. Na státní úrovni jsou prostředníkem:

- **Ministerstvo pro místní rozvoj** (zákon č. 272/1996 Sb.), které vypracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie, poskytuje pomoc prostřednictvím podpůrných programů a metodických materiálů,
- **Centrum pro regionální rozvoj**, jehož hlavním cílem je pomoc k úspěšné a efektivní realizaci projektů a další instituce zřízené MMR,
- **Asociace krajů České republiky**, která je zájmovým sdružením právnických osob s cílem prosazovat společné zájmy krajů, zajištění rozvoje jejich území a potřeb občanů a zapojení do programů financování projektů z evropských strukturálních fondů,
- **Svaz měst a obcí České republiky** je zájmovým sdružením právnických osob s cílem obhajovat zájmy místních samospráv na národní úrovni, ale i na evropské úrovni,

- **Rozvojové agentury s celostátní či regionální působností**, které byly zřízeny ministerstvy s cílem poskytovat pomoc při zpracování projektů, podporovat zvýšení konkurenceschopnosti českých podniků, pomáhat zejména malým vývozcům k prosazení se na zahraničních trzích, podporovat rozvoj cestovního ruchu a další.

Felixová (2012, s. 63) uvádí, že při přípravě projektů je možné se obrátit o pomoc na rozvojové agentury, které mají celostátní nebo regionální působnost. Agentury jsou zřízeny ministerstvy a dalšími státními orgány:

- **CzechIndustry**, agentura, která byla zřízena Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO), aby poskytovala pomoc českým podnikům, tak aby přeložený projekt měl šanci získat finanční podporu,
- **CzechInvest**, agentura, která je příspěvkovou organizací MPO. Jejím hlavním úkolem je podporovat konkurenceschopnost českých podniků, jejich prosazení na zahraničních trzích a získávat zahraniční investory pro investování v České republice,
- **CzechTrade**, agentura zřízená MPO s cílem pomáhat českým vývozcům, zejména malým a středním, při prosazení se na zahraničních trzích,
- **CzechTurism**, agentura zřízená Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR). Jejím hlavním úkolem je podporovat rozvoj cestovního ruchu a lázeňství, zajišťovat jeho propagaci v zahraničí s cílem zvýšit příjmy z aktivního cestovního ruchu.
- **Agentura pro regionální rozvoj** je akciovou společností, jejímž vlastníkem je Moravskoslezský kraj. Jejím hlavním cílem je podporovat konkurenceschopnost, rozvoj lidských zdrojů a infrastruktury.

2.4.2 Operační program

Podle Rydvalové (2009, s. 4) je operační program základním dokumentem finanční a technické povahy pro konkrétní oblast (např. zaměstnanost, dopravu a další) nebo pro konkrétní region (např. Střední Čechy). Operační program obsahuje podrobně cíle a priority, kterých chce daná země ve stanoveném období dosáhnout. Jedním ze základních cílů je priorita, která vyjadřuje nezbytnost poskytnutí pomoci. Program obsahuje typy aktivit, na které je možné čerpat prostředky z fondů, výčet žadatelů, kteří mohou o finanční prostředky žádat. Žadatelem může být právnická i fyzická osoba.

Žadatel musí dle autorky zpracovat projekt, který obsahuje projektový záměr. Projektový záměr je součástí projektové žádosti. Záměr musí obsahovat soubor aktivit k dosažení cíle, časový limit a rozpočet.

Osnova projektu dle Rydvalové zahrnuje:

- název projektu,
- cíle projektu,
- žadatele a partnery projektu,
- místo a dobu realizace projektu,
- dopad realizace projektu na okolí,
- technické řešení,
- ekonomickou charakteristiku,

- charakteristiku žadatele,
- dopad na lidské zdroje,
- realizační plán.

Podle Rydvalové (2009, s. 5) projektovou žádost vyplňuje žadatel a předkládá ji s cílem získat finanční podporu v rámci operačního programu. Projektová žádost se podává elektronicky a případně doplňuje papírové přílohy. Předkládá se ve stanoveném termínu a obsahuje:

- údaje o žadateli,
- informace o projektu,
- rozpočet a financování projektu,
- soulad projektu s prioritami.

U některých operačních programů se dle autorky podává žádost pouze se základními údaji hodnotícímu orgánu. Teprve je-li vyhodnocena jako přijatelná, vypracovává žadatel žádost se všemi předepsanými náležitostmi.

Jak Rydvalová (2009, s. 4 - 5) uvádí, řídicí orgán příslušného programu vydává výzvu k podávání přihlášek v tisku a na internetových stránkách. Každá výzva obsahuje:

- číslo výzvy,
- název programu,
- prioritní osy a oblasti podpory,
- místo předložení žádosti,
- den, datum a hodinu, do kdy má být žádost předložena,
- informace o příjemcích podpory,
- výši podpory,
- formy podpory.

Dle Rydvalové (2009, s. 16) musí žadatel při rozhodování o zahájení procesu vypracování projektu vycházet z toho, zda má dostatek finančních prostředků na předfinancování a spolufinancování, protože dotace pokrývá pouze část nákladů na investici.

Peková, Pilný, Jetmar (2008, s. 165) uvádí, že přijetím programu se žadatel zavazuje ke spolufinancování svými finančními prostředky nebo se může pokusit získat finanční podporu od státu, která se uskutečňuje formou dotace od státu, úvěru se zvýhodněnou úrokovou sazbou nebo návratnou finanční výpomocí. Na finanční podporu není právní nárok.

Peková (2004, s. 62) upozorňuje na nutnost dodržování pravidel čerpání prostředků z fondů EU. Mezi tyto pravidla uvádí:

- účelovost,
- hospodárnost,
- cílevědomost použití finančních prostředků,
- užitkový efekt,
- efektivnost využití.

Před poskytnutím finančních prostředků se prověřují i uznatelné a neuznatelné náklady. Při nedodržení stanovených pravidel nemusí být finanční prostředky poskytnuty v plné výši nebo vůbec.

3 Praktická část

V této části je uvedena charakteristika města Poděbrady, přehled rozpočtu města a hospodaření města v letech 2011 - 2014. Praktická část obsahuje seznam projektů přijatých Radou ROP a výši přiznaných a poukázaných dotací. Tato část je ukončena návrhem na zlepšení hospodaření.

3.1 Charakteristika města Poděbrady

Dle internetových stránek města leží Poděbrady na řece Labi 50 km od Prahy při dálnici D 11 v Polabské nížině v nadmořské výšce 185 m. První písemná zpráva o Poděbradech je z roku 1179 V druhé polovině 13. století získal Poděbrady český král Přemysl Otakar II., který vybudoval kamenný vodní hrad, později přebudovaný na zámek. Významnou postavou byl Jiří z Poděbrad, který byl roku 1458 zvolen českým králem. Jako první evropský politik se pokusil založit mírovou unii evropských panovníků. V roce 1472 byly Poděbrady povýšeny na město. Mezníkem v historii Poděbrad je rok 1905, kdy byl v hloubce 96,7 metrů navrtán pramen minerální uhlíkové vody, který znamenal vznik lázeňství, kterým žije město dodnes. Náměstí, kterým prochází silnice z Prahy do Hradce Králové je známé svou dominantou, kterou je socha krále Jiřího z Poděbrad od Bohuslava Schnircha. Na náměstí se nachází i zámek, který byl původně vybudovaný jako vodní hrad v první polovině dvanáctého století. Současná podoba zámku je výsledkem několika přestaveb od vodního hradu na středověkou pevnost, na renesanční sídlo králů až na pozdně barokní stavbu. Významnou památkou je Havířský kostelík postavený na místě nevinně popravených deseti vůdců kutnohorských havířů.

Stejný zdroj uvádí, že město leží na obou březích řeky Labe, podél něhož vedou cyklostezky směrem na Nymburk a opačným směrem na Kolín, které by se měly stát součástí cyklostezky vybudované od pramenu Labe z Krkonoš do Hamburku.

Dle internetových stránek města mají Poděbrady 14 062 obyvatel a rozlohu 33,7 km² a jsou obcí s rozšířenou působností i obcí s pověřeným úřadem a živnostenským úřadem. Město spravuje 21 členné zastupitelstvo se sedmi člennou radou města. Součástí Poděbrad jsou i dříve samostatné obce Polabec, Kluk, Přední Lhota, Velké Zboží.

Do správního obvodu Poděbrad spadají dle internetových stránek www.region-podebradsko.cz tyto obce: Běrunice, Činěves, Dlouhopolsko, Dobšice, Dymokury, Hradčany, Chotinky, Chotěšice, Chroustov, Kněžice, Kněžičky, Kolaje, Kouty, Křečkov, Libice nad Cidlinou, Městec Králové, Odřepsy, Okřínek, Opočnice, Opolany, Oseček, Pátek, Písková Lhota, Poděbrady, Podmoky, Sány, Senice, Sloveč, Sokoleč, Úmyslovice, Velenice, Vlkov pod Oškobrhem, Vrbice, Vrbová Lhota, Tábornice.

Jak se uvádí na internetových stránkách www.mesto-podebrady.cz, jsou Poděbrady lázeňským městem s minimem průmyslových podniků. Mezi větší podniky patří Lázně Poděbrady a.s., které jsou největší lázeňskou společností ve středních Čechách. Lázně vycházejí z více než stoleté tradice a při léčení využívají přírodního zdroje minerální

vody. Zaměřují se na léčbu oběhového systému, nemoci z poruchy výměny látkové a nemoci pohybového aparátu.

Dle stejného zdroje větším průmyslovým podnikem jsou Sklářny Bohemia, které patří k nejstarším sklárnám ve středních Čechách. Sklářny jsou tradičním výrobcem olovnatého křišťálu. Sklářskou huť založili bratři Jan a Augustin Gerhardtovi, od kterých ji v roce 1893 odkoupil Josef Inwald. V roce 1946 byly Sklářny znárodněny. Po změně politických poměrů v roce 1989 byly sklárny zprivatizovány a staly se z nich Sklářny Bohemia, a.s. Od roku 1997 zahájila výrobu po restituci sklárna Blažek Glass, která vyrobila první skleněný pilník na světě. Kromě zmíněných podniků mají v Poděbradech sídla firmy i PMS a.s., zabývající se stavebnictvím, Poděbradka a.s., výrobce minerálních vod, Polabské mlékárny a.s. a další menší firmy.

Dle internetových stránek města a závěrečných účtů zřídilo město Poděbrady následující organizace:

Příspěvkové organizace:

- Základní škola TGM,
- Základní škola Václava Havla,
- Mateřská škola,
- Městské kulturní centrum,

Ostatní organizace:

- Technické služby města Poděbrad s.r.o.,
- Městská realitní Poděbrady, a.s.,
- Poděbradská sportovní s.r.o.

Organizační schéma města je znázorněno v příloze č. 2.

3.2 Rozpočet města Poděbrady

Sestavování rozpočtů v období 2011-2014 probíhalo, dle rozhovoru s Ing. Marií Dvorskou, vedoucí finančního odboru, v jednotlivých letech obdobně. Příprava rozpočtu na jednotlivé roky začínala v polovině předcházejícího roku. Rozpočet byl sestavován podle rozpočtové skladby, která je stanovena vyhláškou Ministerstva financí. Návrh rozpočtu na daný rok vychází z rozpočtu předcházejícího roku upraveného o očekávané události. Významným dokumentem zejména při sestavování kapitálové části rozpočtu byl výhled města sestavený na delší období. Výhled města Poděbrady je sestavován na období 5 let. Návrh rozpočtu připravoval finanční odbor na základě žádostí jednotlivých odborů městského úřadu a subjektů, které jsou napojeny na rozpočet města.

Město Poděbrady sestavuje dle Ing. M. Dvorské rozpočet běžný, který zahrnuje mandatorní - běžné výdaje města a předkládá jej k projednání finančnímu výboru a radě města tak, aby mohl být nejméně 15 dnů před projednáním v zastupitelstvu vyvěšen na úřední desce města. Občané se mohou s návrhem rozpočtu seznámit a vyjádřit své připomínky ještě před projednáváním. Zastupitelstvem musí být schválen do 31. prosince, aby od 1. ledna začal platit. V případě jeho neschválení by město muselo hospodařit podle rozpočtového provizoria.

Hospodařit podle rozpočtového provizoria je dle nestrukturalizovaného rozhovoru s paní Ing. Marií Dvorskou podle vedení města nevýhodné, zejména při jednání s podnikatelskými subjekty, bankami apod. Rozpočet je finanční plán hospodaření města, který má i funkci kontrolní a je nutné jej v průběhu roku na základě vývoje příjmů a výdajů upravovat. Schválené rozpočty se v jednotlivých letech podle vývoje upravovaly tak, aby odpovídaly potřebám města. Současně byly v průběhu jednotlivých roků prováděny kontroly hospodaření a čerpání jednotlivých položek rozpočtů a na základě vývoje byly prováděny změny, které byly uvedeny v rozpočtových opatřeních a odsouhlaseny zastupitelstvem. Kapitálový rozpočet předkládalo vedení města zastupitelstvu na začátku roku, kdy jsou již uhrazeny závazky z realizovaných investic a město má již přehled o finančních prostředcích, které může použít na financování plánovaných investic.

3.2.1 Rozpočtový výhled

Důležitým podkladem, který město Poděbrady při sestavování rozpočtu využívá, je rozpočtový výhled, který sestavuje město vždy na období 5 let. Rozpočtový výhled sestavený na roky 2010 - 2014 je sestavený na jednotlivé uvedené roky a poskytuje městu přehled o vývoji finanční situace a zdrojích pro financování města. Obsahuje předpokládané příjmy, předpokládané výdaje a seznam investičních aktivit na toto období. Jsou v něm stanoveny priority a konkrétní plán investičních akcí. Je dobrou pomůckou i při vypracování projektů při podávání žádostí o dotace z fondů Evropské unie. Období, na které je rozpočtový výhled vypracován, je delší a proto nelze reálně zachytit vývoj příjmů, které jsou závislé z velké části na daňových výnosech, o kterých rozhodují centrální orgány a nejasná dotační politika státu. Některá města pokládají jeho sestavování za zbytečně zatěžující dokument, který z praktického hlediska nemá význam.

Porovnání rozpočtového výhledu se skutečnými příjmy a výdaji ukazuje určité rozdíly, ale vzhledem k tomu, že rozpočtový výhled je sestavován s pětiletým předstihem, jsou tyto rozdíly pochopitelné.

Příjmy a výdaje v rozpočtu a v rozpočtovém výhledu znázorňuje tabulka 3.

Tabulka 3 Příjmy a výdaje v rozpočtu a v rozpočtovém výhledu v tis. Kč

Rozpočet	2011	2012	2013	2014
Skutečné příjmy	400 036	300 825	254 703	312 863
Výdaje celkem	358 423	267 877	282 082	389 015
Výdaje běžné	281 821	192 889	191 577	191 931
Výdaje investiční	76 602	74 988	90 445	191 389
Rozpočtový výhled	2011	2012	2013	2014
Příjmy	344 200	359 500	377 550	396 305
Výdaje celkem	344 194	359 494	377 544	396 544
Výdaje běžné	238 690	239 690	240 690	241 790
Výdaje investiční	105 504	119 804	136 854	184 504

Zdroj: Výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu 2011-2014, vlastní zpracování

Porovnáním skutečných příjmů s příjmy dle rozpočtového výhledu byly skutečné příjmy v roce 2011 vyšší o 16 %, v roce 2012 nižší o 17 %, v roce 2013 nižší o 33 % a v roce 2014 nižší o 22 %.

Skutečné výdaje byly v roce 2011 vyšší o 4 %, v roce 2012 byly skutečné výdaje nižší o 26 %, v roce 2013 nižší o 26 % a v roce 2014 nižší o 2 %. Nižší rozpočtované výdaje v roce 2012 - 2014 jsou způsobeny přechodem výplat sociálních dávek od roku 2012 na úřady práce.

Při porovnání počtu investičních projektů uvedených ve výhledu s projekty realizovanými z ROP Střední Čechy bylo zjištěno, že 15 projektů bylo v období 2011-2014 realizováno za finanční spoluúčasti ROP Střední Čechy, státu a kraje.

3.2.2 Příjmy města

V této části (tabulka 4) jsou uvedeny příjmy po konsolidaci v období 2011-2014 po jednotlivých letech. Celkové příjmy zahrnují daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Každá položka je porovnána ve dvou skupinách: schválený rozpočet po konsolidaci a jako skutečnost ke konci roku. Rozpočet po konsolidaci zahrnuje schválený rozpočet upravený o finanční částky podle rozpočtových opatření přijatých v průběhu daného roku a očištěný o interní přesuny uvnitř jednotky. Porovnání skutečnosti se schváleným rozpočtem po konsolidaci je vyjádřeno v absolutních částkách podle jednotlivých tříd a plnění je vyjádřeno v procentech v komentáři.

Tabulka 4 Příjmy rozpočtu po konsolidaci v roce 2011- 2014 v tis. Kč

	2011		2012		2013		2014	
	R	S	R	S	R	S	R	S
Třída 1 Daňové příjmy	146 805	154 344	163 157	165 718	159 024	178 002	184 652	189 379
Třída 2 Nedaň. příjmy	22 719	24 065	21 523	24 273	23 458	25 472	28 195	27 901
Třída 3 Kapitál. příjmy	30 587	58 936	42 928	40 759	9 051	9 598	8 883	8 707
Třída 4 Dotace	168 320	167 691	70 133	70 075	41 631	41 631	110 070	86 876
Příjmy celkem	368 431	405 036	297 741	300 825	233 164	254 703	331 800	312 863

Zdroj: Rozpočty města Poděbrady, závěrečné účty, vlastní úprava

R- rozpočet, S - skutečnost

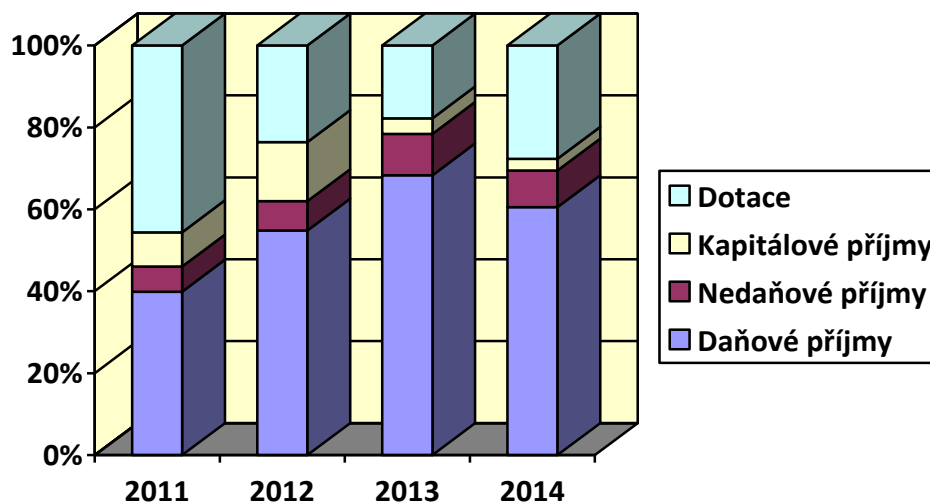
Na plnění rozpočtu se podílely všechny třídy podle schváleného rozpočtu. Podíl daňových příjmů na celkových příjmech je značně ovlivněn vyššími dotacemi a kapitálovými příjmy. Toto nejvíce ovlivnilo podíl daňových příjmů v roce 2011, ve kterém dotace a kapitálové příjmy činily 226 627 tis. Kč tj. 55,9 %. Podíl daňových příjmů činil na celkových příjmech 38,1 % a podíl nedaňových příjmů 24 065 tis. Kč tj. 6%. Porovnáním daňových příjmů v roce 2013 s rokem 2011 bylo zjištěno, že se daňový příjem zvýšil o 23 658 tis. Kč, tj. o 15,3% a daňové příjmy při porovnání s celkovými příjmy se zvýšily na 69,8 %, což je o 31,7 % vyšší než daňové příjmy v roce 2011. Toto zvýšení je důsledkem snížení kapitálových příjmů a dotací. Daňové příjmy se za uvedené období zvýšily o 22,6 %. Index růstu daňových příjmů vykazuje tyto hodnoty, v roce 2012 1,07, v roce 2013 1,07 a v roce 2014 1,06. Výraznější podíl u kapitálových příjmů v roce 2011 a 2012 byl tvořen především prodejem bytů v souladu s rozpočtovým výhledem na zajištění financování připravovaných a také již probíhajících investičních akcí. Tento příjem byl neopakovatelný a ukončením prodeje bytů v roce 2013 se snížil kapitálový příjem ve třídě 3 oproti roku 2012 o 31 160 tis. Kč. Druhou významnou položkou, u které dochází ke snížení od roku 2012, jsou dotace sociálních služeb, protože agenda sociálních dávek přešla na úřady práce a toto snížení představuje od roku 2012 každoročně zhruba 85 000 tis. Kč. Pokles dotací v roce 2012 a 2013 je způsoben tím, že řada vyhlášených dotačních programů byla ukončena a město získalo vyšší dotace v roce 2014 ve výši 86 877 tis. Kč. Daňové příjmy měly stoupající tendenci. Průměrný roční daňový příjem za roky 2011 - 2014 činil 171 860 tis. Kč a příjmy v roce 2011 činily 89 %, v roce 2012 97 %, v roce 2013 103% a v roce 2014 111 % průměru. Při porovnání ročních daňových příjmů v roce 2011 a 2014 se zvýšil daňový příjem v roce 2014 o 35 035 tis. Kč.

3.2.2.1 Struktura příjmů

Příjmy rozpočtu znázorňují čtyři třídy: daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Daňové příjmy jsou určeny zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ze dne 29. června 2000, v platném znění a Novelou zákona č.243/2000Sb., o rozpočtovém určení daní s účinností od 1. ledna 2013. Nedaňové příjmy vyplývají z uzavřených právních vztahů např. nájemních smluv, poplatků apod. Kapitálové příjmy jsou z prodeje nemovitostí a pozemků. Přijaté dotace zahrnují neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu, jako příspěvek na výkon státní správy a investiční přijaté transfery. Investiční transfery se připisují do rozpočtu až po jejich schválení.

Strukturu příjmů zobrazuje graf 1.

Graf 1 Struktura příjmů v % v letech 2011 - 2014

Zdroj: Rozpočet města Poděbrady 2014, závěrečný účet města Poděbrady 2011 - 2014, vlastní zpracování

Největší podíl na celkových příjmech vykazují daňové příjmy, které byly v roce 2011 38,1% v roce 2012 55,1 %, v roce 2013 69,8 % a v roce 2014 60,5 %. Větší podíl daňových příjmů na celkových příjmech byl v roce 2013 a 2014 způsoben nižším podílem kapitálových příjmů a dotací.

3.2.2.2 Třída 1 - Daňové příjmy podle struktury 2011-2014

Struktura daňových příjmů je uvedena v tabulkách 5-8 za roky 2011-2014 a zahrnuje rozpočet, skutečnost, % plnění a index vývoje v delším časovém období. Plnění je poměr skutečných příjmů k rozpočtovaným příjmům udáván v %. Index porovnává skutečnost daného roku s předcházejícím rokem a vyjadřuje nárůst nebo pokles jednotlivých daní. Každá tabulka je doplněna komentářem.

Tabulka 5 Daňové příjmy v roce 2011 v tis. Kč

	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 11/10
1111 Daň z příjmů FOZČ	24 000	24 923	104	105
1112 Daň z FOSVČ	2 300	3 589	156	45
1113 Daň z příjmů FOKV	2 100	2 198	105	110
1121 Daň z příjmů PO	22 500	22 954	102	94
1122 Daň z příjmů POO	12 555	12 555	100	200
1211 DPH	52 500	54 558	104	104
1511 Daň z nemovitosti	7 040	7 688	109	101
133 Poplatky za znečištění ŽP	8 645	8 411	97	98
134 Místní poplatky	7 424	8 050	108	132
136 Správní poplatky	5 490	7 231	132	113
135 Ostatní odvody	2 251	2 183	97	87
Celkem	146 805	154 344	105	104

Zdroj: rozpočty města Poděbrady, závěrečné účty, vlastní úprava

V porovnání rozpočtu se skutečností jsou daňové příjmy překročeny o 7 539 tis. Kč, největší podíl na daňových příjmech je u daně z přidané hodnoty s podílem 35,3 % z celkových daňových příjmů, překročení daně z DPH o 4 % představuje částku 2 058 tis. Kč, následují daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti s 16,6 % podílem a daň z příjmů právnických osob s 14,8 % podílem z celkových daňových příjmů. Největší propad je u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, který je oproti předcházejícímu roku 2010 nižší o 4 419 tis. Kč, což představuje 45 %. Tento propad byl očekávaný, a proto byl plánován nižší příjem z této daně, který byl překročen. Z toho je patrné, že ukazatel plnění nemá vždy úplnou vypovídací schopnost a je nutné sledovat vývoj v delším časovém období.

Tabulka 6 Daňové příjmy v roce 2012 v tis. Kč

	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 12/11
1111 Daň z příjmů FOZČ	25 000	25 084	100	101
1112 Daň z FOSVČ	6 597	6 563	99	183
1113 Daň z příjmů FOKV	2 500	2 595	104	118
1121 Daň z příjmů PO	25 020	25 476	102	111
1122 Daň z příjmů POO	15 100	15 100	100	120
1211 DPH	51 000	51 428	101	94
1511 Daň z nemovitosti	8 000	8 376	105	109
133 Poplatky za znečištění ŽP	8 688	8 802	101	105
134 Místní poplatky	4 545	4 835	107	60
136 Správní poplatky	4 691	5 387	115	74
135 Ostatní odvody	12 045	12 068	100	553
Celkem	163 186	165 714	101	104

Zdroj: rozpočty města Poděbrady, závěrečné účty, vlastní úprava

Daňové příjmy byly naplněny téměř ve všech položkách. Při porovnání příjmů u jednotlivých položek oproti roku 2011 se příjmy navýšily o 11 370 tis. Kč, z toho u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti o necelé 3 mil., u daně z příjmů právnických osob o 2,5 mil. Kč a u ostatních odvodů z vybraných služeb o téměř 10 mil. Kč. Vyšší nárůst daně z odvodů z vybraných činností a služeb byl způsoben vyšším výběrem z loterií a podobných činností. Naopak snížení výběru daně z přidané hodnoty o téměř 3 mil. Kč proti roku 2010 bylo způsobeno poklesem kupní síly obyvatelstva a nižší poptávkou po zboží a službách.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Tabulka 7 Daňové příjmy v roce 2013 v tis. Kč

	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 13/12
1111 Daň z příjmů FOZČ	28 637	30 161	105	120
1112 Daň z FOSVČ	2 500	3 276	131	50
1113 Daň z příjmů FOKV	2 896	2 992	103	115
1121 Daň z příjmů PO	26 850	29 116	108	114
1122 Daň z příjmů POO	7 900	7 900	100	52
1211 DPH	54 390	62 690	115	122
1511 Daň z nemovitosti	7 000	8 332	119	99
133 Poplatky za znečištění ŽP	8 023	8 021	100	91
134 Místní poplatky	3 623	3 713	102	77
136 Správní poplatky	5 545	6 721	121	125
135 Ostatní odvody	11 658	15 075	129	125
Celkem	159 022	177 997	112	107

Zdroj: rozpočty města Poděbrady, závěrečné účty, vlastní úprava

Příjmy byly naplněny ve všech položkách a celkový výběr daní 177 997 tis. Kč představuje zvýšení o 12 283 tis. Kč oproti roku 2012. Při porovnání s rozpočtem činí navýšení 18 975 tis. Kč, což představuje asi 11 %. Největší nárůst byl u daně z přidané hodnoty, která byla vyšší o 8 300 tis. Kč. Vyšší výběr daní o 3 417 tis. Kč byl u položky 135 Ostatní odvody, ve které jsou zařazeny příjmy z her a hracích automatů. Získání dalších finančních prostředků nad rozpočtované částky je umožnilo použít na financování investičních i neinvestičních činností.

Tabulka 8 Daňové příjmy v roce 2014 v tis. Kč

	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 14/13
1111 Daň z příjmů FOZČ	32 058	32 058	100	106
1112 Daň z FOSVČ	4 950	4 950	100	151
1113 Daň z příjmů FOKV	3 355	3 555	100	118
1121 Daň z příjmů PO	32 925	32 925	100	113
1122 Daň z příjmů POO	5 742	5 742	100	72
1211 DPH	66 103	66 103	100	105
1511 Daň z nemovitosti	8 459	8 459	100	101
133 Poplatky za znečištění ŽP	8 137	7 984	98	99
134 Místní poplatky	3 532	4 260	121	114
136 Správní poplatky	5 797	6 911	119	102
135 Ostatní odvody	13 592	16 628	122	110
Celkem	184 650	189 375	116	106

Zdroj: rozpočty města Poděbrady, závěrečné účty, vlastní úprava

Hodnocení daňových příjmů za rok 2014 je specifické, protože na základě vysvětlení a doporučení Ministerstva financí byly v závěru roku obdržené daně srovnány s rozpočtem. Z tohoto důvodu je plnění daní stoprocentní. Při porovnání daní roku 2014 s rokem 2013 je téměř u všech položek patrný růst daní. Celkový nárůst daní proti rozpočtu činí 4 725 tis. Kč a proti předcházejícímu roku 11 378 tis. Kč tj. o 6,4%.

Při porovnání daňových příjmů celkem se příjem v roce 2014 oproti roku 2011 zvýšil o 35 231 tis. Kč, tj. 22,8 %. Daňové příjmy tvoří i poplatky a odvody z vybraných činností, které se zvýšily o 1,5 %. Nejvyšší nárůst 3 035 tis. Kč tj. 22,3 % byl u odvodů z vybraných činností, zejména u odvodů z výherních hracích automatů.

3.2.2.3 Třída 2 - Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy zahrnují příjmy z poskytovaných služeb, příjmy z pronájmu majetku, z prodeje zboží, příjmy z parkovného, pojistné náhrady apod. Při porovnání skutečných nedaňových příjmů dle závěrečných účtů je patrné, že v jednotlivých letech nedochází k výraznějším rozdílům. Nárůst nedaňových příjmů v roce 2014 oproti roku 2011 o 3 838 tis. Kč je i výsledkem příjmů z parkovacího systému, který byl v roce 2014 uveden do provozu.

3.2.2.4 Třída 3 - Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy se podle rozpočtové skladby člení na:

- příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy,
- příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.

Příjmy z prodeje majetku města vyjadřují výši prodaného majetku města, který jej neužívá a nepočítá s jeho využitím v budoucnosti. Převážná část tohoto majetku jsou byty a dále nemovitosti, které využívají jiné organizace. Příjmy z prodeje majetku jsou příjmem Fondu rezerv a rozvoje a jsou používány k financování a spolufinancování investičních projektů dotovaných z prostředků kraje, EU a státních fondů.

Kapitálové příjmy v letech 2011 - 2014 znázorňuje tabulka 9.

Tabulka 9 Kapitálové příjmy v letech 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Kapitálové příjmy v tis. Kč	58 936	40 759	9 598	8 707
Celkové příjmy v tis. Kč bez dotací	237 345	230 750	213 072	312 863
Kapitálové příjmy v %	24,8	17,6	4,5	2,8

Zdroj: rozpočet města Poděbrady, závěrečný účet města Poděbrady, vlastní zpracování

Podíl kapitálových příjmů vyjadřuje poměr prodaného majetku k celkovým příjmům města bez dotací. Největší prodej byl v roce 2011 a v roce 2012. V následujících letech prodej klesl. Prodej zahrnoval převážně prodej bytů ve vlastnictví města uživatelům bytů za podmínek, které byly městem stanoveny při zahájení privatizace a byl odsouhlasen zastupitelstvem. Podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech činí v roce 2011 14 %, v roce 2012 13,5 %, v roce 2013 3,7 % a v roce 2014 1,5 %.

3.2.2.5 Třída 4 - Dotace a transfery

Dotace a transfery se dělí na neinvestiční přijaté transfery a investiční přijaté transfery. Neinvestiční transfery jsou transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně, územní úrovně, z vlastních fondů a ze zahraničí. Největší položku neinvestičních transferů tvoří transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného finančního vztahu, které zahrnují příspěvek na výkon státní správy, na sociální služby, platy městských strážníků a další. Investiční transfery jsou poskytovány na některé investiční akce, na kterých se spolupodílí i město. Do rozpočtu se tyto nenárokové transfery zahrnují až po schválení v průběhu roku.

Dotace tvoří značnou část příjmu rozpočtu a město Poděbrady je získává ze státního rozpočtu na finanční zabezpečení úkolů. Podíl dotací na příjmech zobrazuje tabulka 10.

Tabulka 10 Podíl dotací na příjmech v letech 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	celkem
Dotace v tis. Kč	167 691	70 075	41 631	86 875	366 272
podíl v %	70,6	30,3	19,5	38,4	40,3

Zdroj: rozpočty města Poděbrady, závěrečné účty, vlastní úprava

Značný podíl na financování města činily dotace z rozpočtů krajů, ze státního rozpočtu, státních fondů a z finančních prostředků získaných z fondů EU. Běžné dotace byly použity na pokrytí běžných výdajů na činnost města, kapitálové dotace byly využity při financování investičních projektů města. Výše dotací poskytnutých krajem a státem za období 2011 - 2014 činila 366 272 tis. Kč, což představuje 40,3 % celkových příjmů města bez dotací.

3.2.3 Výdaje města

Podstatnou část výdajů tvoří běžné výdaje, které souvisejí s provozem městského úřadu a zabezpečováním činností a služeb občanům. Stanovení běžných výdajů při zpracování návrhu rozpočtu vychází z požadavků a potřeb jednotlivých odborů, organizací řízených městem a ze smluvních závazků minulých let. Kromě toho musí město vytvářet rezervy na úhradu nepředvídatelných nákladů při odstraňování havarijních stavů. Menší část tvoří kapitálové výdaje, které město vynakládá na investiční akce nebo na pořízení nového majetku.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Výdaje celkem jsou rozděleny na výdaje běžné a výdaje kapitálové. Ve sledovaném období je udává tabulka 11 a pro porovnání jsou vyjádřeny podílem na jednoho obyvatele.

Tabulka 11 Výdaje celkem v tis. Kč

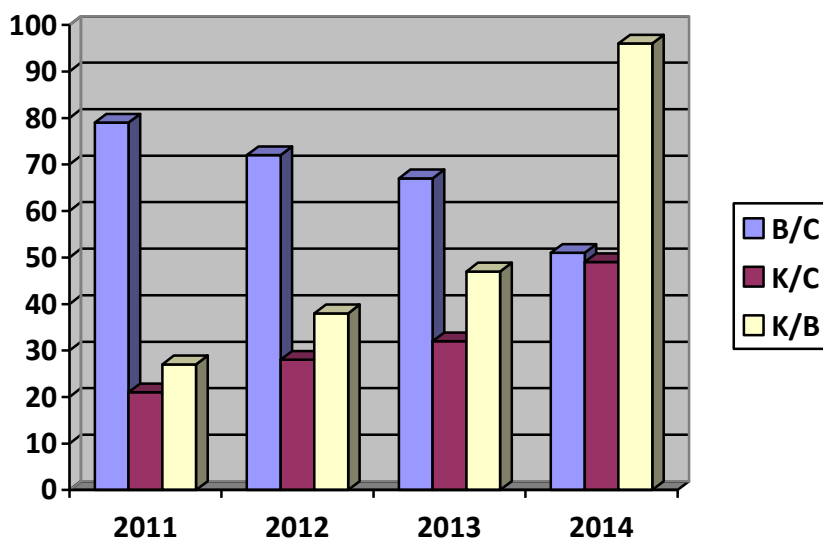
	2011	2012	2013	2014
Výdaje celkem	358 423	267 877	282 072	389 315
Počet obyvatel	13 894	13 986	14 013	14 062
Výdaje běžné	281 821	192 889	191 577	197 931
Výdaje kapitálové	76 602	74 988	90 495	191 384
Podíl na 1 obyvatele v Kč				
Celkové výdaje	25 796	19 153	20 129	27 685
Běžné výdaje	20 283	13 791	13 671	14 075
Kapitálové výdaje	5 513	5 361	6 457	13 639
Podíl BV/KV	3,67	2,57	2,11	1,03

Zdroj: ČSÚ (2015), výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2011-2014, vlastní zpracování

Z uvedené tabulky je zřejmé, že běžné výdaje jsou každý rok podobné, protože jsou to výdaje, které se každoročně opakují. Výjimkou je rok 2011, který zahrnuje ještě dávky sociálního zabezpečení 80 000 tis. Kč. Kapitálové výdaje závisí na objemu investiční výstavy a nákupu majetku. Kapitálové výdaje v roce 2014 dosáhly hodnoty 191 384 tis. Kč a podíl běžných výdajů ke kapitálovým se snížil na hodnotu 1,03, což znamená, že kapitálové výdaje se téměř vyrovnaly s běžnými výdaji. Zvýšení kapitálových výdajů v roce 2014 souvisí s dokončením rozpracovaných staveb.

Vývoj výdajů v letech 2011-2014 znázorňuje graf 2.

Graf 2 Vývoj výdajů v letech 2011 – 2014 v %

B/C - běžné výdaje k celkovým výdajům

K/C - kapitálové výdaje k celkovým výdajům

K/B - kapitálové výdaje k běžným výdajům

Zdroj: Rozpočet města Poděbrady 2014, závěrečný účet města Poděbrady 2014, vlastní zpracování

Při porovnání vývoje podílů výdajů v jednotlivých letech je zřejmé, že podíl běžných výdajů k celkovým výdajům klesl za čtyři roky o 28 %, o které se zvýšil podíl kapitálových výdajů k celkovým výdajům. Z porovnání kapitálových výdajů a běžných výdajů je vidět, že město vynakládá více prostředků na investice. V roce 2014 činil podíl kapitálových výdajů 96 % běžných výdajů.

3.2.3.1 Výdaje města podle rozpočtové skladby

Výdaje rozpočtu města Poděbrady jsou podle rozpočtové skladby velmi rozsáhlé, a proto bylo provedeno shrnutí výdajů podle jednotlivých oddílů dle rozpočtové skladby do tabulky 12 za roky 2011-2012 a do tabulky 13 za roky 2013-2014. V tabulkách 12 a 13 bylo provedeno porovnání plnění rozpočtovaných výdajů se skutečností. Ke každé tabulce je připojen komentář.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Tabulka 12 Výdaje po konsolidaci dle oddílů v letech 2011 a 2012 v tis. Kč

Oddíl	2011			2012		
	R	S	% plnění	R	S	% plnění
10 zemědělství	1 633	1 333	82	1 063	846	80
21 cestovní ruch	X	X	X	304	219	72
22 doprava	58 549	32 882	56	36 272	13 868	38
23 vodní hospodářství	26 129	9 176	35	24 531	2 347	10
31 věda a vzdělávání	67 654	58 189	86	72 199	33 970	47
33 kultura	16 590	14 657	88	19 283	16 511	86
34 tělovýchova	16 915	7 036	42	25 564	8 078	32
35 zdravotnictví	349	332	92	110	109	99
36 bydlení, komunální sl, rozvoj	46 118	34 745	75	38 898	28 640	74
37 ochrana ŽP	59 556	36 531	61	72 968	61 931	85
41, 43 sociální péče	86 187	82 217	95	2 685	2 366	88
52 civilní připravenost	250	193	78	300	171	57
53 městská policie	9 107	9 031	99	9 462	9 280	98
55 požární ochrana	657	655	100	4299	4249	99
61 zastupitelé obcí	5 426	4 212	78	5 491	3 911	71
volby				328	327	100
Činnost místní správy	68 482	52 804	77	89 364	60 828	68
63,64 finanční operace	21 551	14 431	67	22 050	20 190	92
celkem	485 153	358 423	74	425 171	267 887	63

Zdroj: závěrečný účet, rozpočet města Poděbrady 2011 – 2014, vlastní zpracování

Porovnání rozpočtovaných výdajů s výdaji skutečnými ukazuje, že rozpočtované výdaje za rok 2011 byly vyčerpány na 74 %. Nejnižší čerpání ve výši 35 % u kapitoly vodní hospodářství bylo způsobeno zádržným dvou faktur na 10 000 tis. Kč za nedokončené práce, v oddílu Doprava je čerpání ve výši 56 %, které zahrnuje investice do komunikací. Čerpání probíhalo podle projektové dokumentace, bylo fakturováno etapově a kompletní vypořádání bylo podmíněno dokončením stavby podle uzavřené smlouvy. Některé stavby byly dokončeny v následujícím roce. V roce 2012 bylo čerpání na 63%, nejnižší čerpání u oddílu Doprava ve výši 38 % z důvodů

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

obdobných jako v roce 2011, v oddílu Tělovýchova byla rozpočtovaná částka na zimní stadion a úpravu hřišť u základních škol vyčerpána na 32 % z důvodu, že se nepodařilo stavbu včas zahájit a dokončit. Rozpočtované výdaje v oddíle Věda a vzdělávání byly určeny na zvýšení kapacity mateřských školek a zateplení budovy základní školy, které se podařilo provést částečně, což se projevilo čerpáním ve výši 47 %. Výdaje v roce 2012 poklesly v oddílu Sociální péče o 83 502 tis. Kč, protože agenda sociálních dávek přešla na Úřady práce. Porovnání skutečných výdajů s výdaji předcházejícího roku ukazuje, že výdaje klesly o 26 %, na čemž se podílely zejména kapitálové výdaje.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Tabulka 13 Výdaje po konsolidaci dle oddílů v letech 2013 a 2014 v tis. Kč

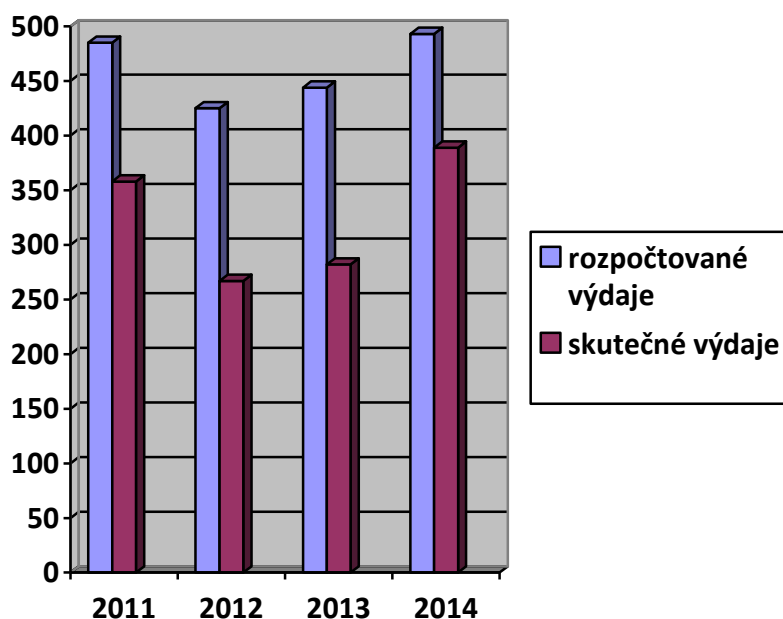
Oddíl	2013			2014		
	R	S	% plnění	R	S	% plnění
10 zemědělství	1 167	831	71	1 190	1 035	86
22 doprava	63 541	18 797	30	101 292	68 141	67
23 vodní hospodářství	20 311	10 239	50	5 272	2 879	54
31 věda a vzdělávání	67 447	30 722	46	110 276	92 135	83
33 kultura	18 454	15 116	82	37 088	17 296	46
34 tělovýchova	48 849	16 909	35	43 906	41 153	93
35 zdravotnictví	110	106	96	130	125	96
36 bydlení, komunální služby, rozvoj	51 086	36 588	72	49 481	44 815	90
37 ochrana ŽP	48 038	42 541	89	40 479	37 678	93
41, 43 sociální péče	3 127	2 547	81	3 622	2 326	64
52 civilní připravenost	1 807	984	54	2 100	1 427	67
53 městská policie	10 322	10 155	95	10 274	9 463	92
55 požární ochrana	1 174	1 113	95	615	596	97
61 zastupitelé obcí	5 020	3 780	75	5 137	4 041	78
volby	795	797	100	524	524	100
Činnost místní správy	91 222	82 141	90	67 873	60 932	89
63,64 finanční operace	11 791	8 681	74	9 973	4 749	48
celkem	444 297	282 072	63	493 187	389 315	79

Zdroj: závěrečný účet, rozpočet města Poděbrady 2011 – 2014, vlastní zpracování

Výdaje v roce 2013 byly oproti roku 2012 rozpočtovány ve výši 444 297 tis. Kč, tj. zvýšení o 4,4 % a čerpání rozpočtu 282 072 tis. Kč znamená, že plnění rozpočtu se zlepšilo nepatrně a činí 63 %. Největší problémy jsou u oddílu Doprava, ve kterém bylo z rozpočtované částky 63 541 tis. Kč vyčerpáno pouze 30 %. Příčinami nižšího čerpání byly problémy související s veřejným výběrovým řízením na dodavatele stavby - veřejné zakázky a částečně i problémy ve vypracované projektové dokumentaci. Obdobné problémy s čerpáním rozpočtovaných finančních prostředků jsou i v oddíle Věda a vzdělávání, ve kterém bylo z rozpočtované částky vyčerpáno 46 % a v oddíle Tělovýchova 35 %.

Výdaje v roce 2014 byly rozpočtovány ve výši 493 187 tis. Kč, tj. navýšení proti roku 2013 o 48 900 tis. Kč, tj. 11 %. Skutečné čerpání bylo 389 315 tis. Kč, tj. 78,9 % a představuje oproti roku 2013 částku vyšší o 107 243 tis. Kč. Podrobnější pohled ukazuje, že běžné výdaje se zvýšily o 6 354 tis. Kč. Kapitálové výdaje byly vyšší o 100 889 tis. Kč a činily 191 384 tis. Kč. Nárůst kapitálových výdajů byl výsledkem dokončení některých rozpracovaných investičních akcí a pokračováním projektů přijatých v rámci ROP. Toto se příznivě projevilo na zlepšeném čerpání rozpočtu, které bylo v tomto roce 78,9 %.

Graf 3 Vývoj výdajů celkem - rozpočet a skutečnost v mil. Kč

Zdroj: Rozpočet města Poděbrady 2011 – 2014, vlastní zpracování

Graf zachycuje rozpočtované a skutečné výdaje. Nižší čerpání rozpočtovaných výdajů může být způsobeno lepším využitím předpokládaných výdajů nebo neuskutečněním plánované akce. Porovnáním rozpočtovaných a skutečných výdajů bylo zjištěno, že v roce 2011 byly rozpočtované výdaje čerpány na 73,8 %, v roce 2012 na 63%, v roce 2013 na 63,4 % a v roce 2014 na 78,9 %. Vyšší čerpání v roce 2014 bylo způsobeno vyšším podílem kapitálových výdajů souvisejících s dokončováním investičních projektů.

3.2.4 Hospodaření města

Hospodaření města vyjadřuje vztah příjmů po konsolidaci s výdaji po konsolidaci. Jsou-li příjmy vyšší než výdaje hospodaří město s přebytkem, jsou-li příjmy nižší než výdaje, je hospodaření schodkové. Schodek musí být vyrovnán přebytkem z minulých období, z Fondu rezerv a rozvoje, úvěrem nebo prodejem aktiv.

Hospodaření města Poděbrady v letech 2011-2014 znázorňuje tabulka 14.

Tabulka 14 Hospodaření města Poděbrady v tis. Kč

	2011	2012	2013	2014
Příjmy po konsolidaci	405 036	300 826	254 704	312 863
Výdaje po konsolidaci	358 423	267 877	282 072	389 315
Saldo příjmů a výdajů	46 613	32 949	- 27 367	- 76 452
Financování	- 46 613	- 32 949	27 367	76 452
Splátka úvěru	4 014	4 014	4 014	4 014

Zdroj: Závěrečné účty 2011-14, výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu

Hospodaření města v roce 2011 vykazuje přebytek 46 613 tis. Kč, v roce 2012 vykazuje přebytek 32 949 tis. Kč, v roce 2013 vykazuje schodek 27 367 tis. Kč a v roce 2014 vykazuje schodek 76 452 tis. Kč, který byl způsoben vysokým stavem nedokončených investičních akcí, které musely být předfinancovány a byly financovány etapově po dokončení příslušné etapy stavby. Schodek v hospodaření je vyrovnáván z fondu rezerv a rozvoje a obdržnými dotacemi za dokončené investiční projekty od ROP Střední Čechy. Město získalo od Českomoravské záruční a rozvojové banky v roce 2006 bezúročný úvěr v celkové výši 52 108 tis. Kč, který splácí v ročních splátkách ve výši 4 014 tis. Kč.

Mezi nedokončené investice patří dle závěrečného účtu k 31. 12. 2014:

- Stavební úpravy Základní školy Václava Havla spojené se snížením energetické náročnosti, rekonstrukcí a přístavbou tělocvičny ve výši 57 257 tis. Kč,
- Rekonstrukce zimního stadionu 33 808 tis. Kč,
- Stavební úpravy Objektu Pentagon - úřadovna města 37 495 tis. Kč,
- Výstavba Mateřské školy Žižkov 19 490 tis. Kč.

Akce podpořené dotacemi z Regionální rady regionu soudržnosti Střední Čechy jsou účtované na samostatných analytických účtech.

3.3 Využívání finančních zdrojů z fondu EU

Ve sledovaném období město Poděbrady získalo dle závěrečných účtů dotace na následující investiční akce z Regionálního operačního programu Střední Čechy a další dotace ze strukturálních fondů a na některé akce poskytl dotace i Středočeský kraj. Na všech akcích se finančně podílelo město. Finanční prostředky z EU jsou dle Ing. Dvorské propláceny zpětně na základě žádosti o platbu, kterou po ukončení podá příjemce platby poskytovateli dotace. Příjemce platby musí projekt financovat

z vlastních zdrojů. Proces získávání dotací z fondu EU je administrativně i časově náročný proces a nemusí být vždy úspěšně realizován. Město při zpracování a předkládání žádosti spolupracovalo s vybranými agenturami. Není-li projekt realizován podle podmínek uvedených v projektu, může se stát, že vynaložené finanční prostředky nemusí být žadateli vyplaceny. Při zpracování projektu je důležité, aby město mělo vypracovaný přehled akcí, které by chtělo v rámci programu EU realizovat.

Přehled projektů realizovaných v součinnosti s ROP Střední Čechy

Na základě vyhlášených operačních programů podalo město dle Ing. Dvorské postupně projektové žádosti, které byly po přijetí dopracovány a po schválení na ně byly alokovány finanční prostředky. Proces poukázání alokovaných finančních částek zatím nebyl u všech projektů do konce roku ukončen.

Dotiční programy se spoluúčastí Evropské unie dle závěrečného účtu města 2014:

Projekty zahájené v roce 2012:

- snížení energetické náročnosti objektu Pentagon - dotace maximálně 13 582 tis. Kč,
- snížení energetické náročnosti základní školy Václava Havla - dotace 17 392 tis. Kč.

Projekty zahájené v roce 2013:

- snížení energetické náročnosti budovy Mateřská škola Palachova dotace 1 239 tis. Kč,
- protipovodňová opatření - dotace 5 624 tis. Kč.

Projekty zahájené v roce 2014 :

- Mateřská škola Žižkov - dotace maximálně 20 000 tis. Kč,
- ulice Za nádražím - dotace maximálně 20 000 tis. Kč,
- rekonstrukce Městské knihovny - dotace maximálně 15 593 tis. Kč,
- rekonstrukce ulice Dr. Horákové - dotace maximálně 4 852 tis. Kč,
- snížení energetické náročnosti objektu Labská - dotace maximálně 2 254 tis. Kč,
- stavební úpravy ulice Družstevní - dotace 40 087 tis. Kč,
- rekonstrukce části ulice Boučkova - dotace 7 593 tis. Kč,
- vybudování parkoviště P+R před nádražím - dotace 6 430 tis. Kč,
- snížení energetické náročnosti objektu Technické služby města Poděbrady - dotace 5 884 tis. Kč.

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

Přehled projektu realizovaných ve spolupráci s ROPem Střední Čechy podává tabulka 15. V tabulce jsou uvedeny názvy jednotlivých investičních projektů, doba realizace, předpokládaná částka a vyplacená částka. V tabulce nejsou uvedeny vyplacené částky u projektů, které byly dokončeny koncem roku 2014, ale nebyly podány žádosti o poskytnutí dotace.

Tabulka 15 Podpora z ROP Střední Čechy

Název projektu	Období v letech	Elokovaná částka v tis.Kč	Vyplacená částka v tis. Kč
Cyklostezky v PDY	2009-2011	22 746	15 112
Autobusové zastávky	2009-2011	13 575	9 324
Mateřská škola	2009-2011	11 118	9 933
Nejstarší historie PDY	2010-2011	10 188	7 230
MŠ - barevný svět	2010-2012	18 486	14 476
Bezbariérová škola TGM	2010-2011	27 645	24 362
Veřejné sportoviště	2010-2011	10 416	8 860
Revitalizace kolonády	2010-2012	29 989	22 777
Ul. Boučkova	2011-2013	10 955	5 891
Ul. Družstevní	2013-2014	27 451	
MŠ Žižkov	2013-2014	29 246	
Ul. Za nádražím	2014-2015	30961	
Městská knihovna	2014-2015	18344	
Parkoviště	2014-2015	4 615	
Ul. Dr. Horákové	2014-2015	5 708	

Zdroj: ROP STŘEDNÍ ČECHY (2015), vlastní zpracování

Uvedený přehled obsahuje pouze finanční prostředky čerpané z regionálního programu Střední Čechy. Na uvedené projekty bylo elokováno 271 443 tis. Kč a z toho vyplaceno do konce roku 2014 Kč 155 118 tis. Dva projekty Mateřská škola Žižkov a ulice Družstevní byly dokončeny, ale poslední monitorovací zpráva se žádostí o proplacení byla odeslána začátkem roku 2015, a proto nebyly elokované částky do konce roku 2014 proplaceny. Tři uvedené projekty mají být dokončeny v roce 2015. Nejsou zde uvedeny dotace, jejichž příjemcem nebylo město např. poskytnuté Středočeskému kraji na přemostění železniční tratě a most přes Labe, prostředky jejichž příjemci byly školy a další instituce. Dále zde nejsou uvedeny dotace z EU poskytnuté jednotlivými ministerstvy např. ministerstvem dopravy, ministerstvem životního prostředí, ministerstvem školství.

3.4 Návrhy na zlepšení hospodaření

Hospodaření města Poděbrady bylo v roce 2011 a 2012 přebytkové, v roce 2013 a 2014 schodkové v důsledku vyšších kapitálových výdajů souvisejících se spoluúčastí na čerpání finančních prostředků z EU. V dalších letech by mělo město pokračovat v trendu nastaveném v roce 2011 - 2014 a využít možností čerpat fondy z EU na budování infrastruktury. Vyšší kapitálové výdaje spojené se snížením energetické náročnosti by se projevily nižšími provozními náklady. Z hlediska příjmů město využilo možnosti zvýšení daně z nemovitosti a další zvyšování se jeví vzhledem k věkové struktuře obyvatelstva nereálné. Navýšení příjmů by mohlo přinést rozšíření parkovacího systému a aktualizace výše nájemného na prostory sloužící k nebytovým účelům.

4 Závěr

Hlavním cílem práce bylo posoudit rozpočtový proces, sestavování rozpočtu a hospodaření města, jeho příjmy a výdaje. Sekundárním cílem bylo vyhodnotit, jak město využívá finanční prostředky z fondů EU.

Jedním z materiálů, z kterých město Poděbrady vycházelo při sestavování rozpočtu, je rozpočtový výhled města vypracovaný na období 2010-2014. Výhled poskytuje přehled o finančních zdrojích města a výdajích na zajištění činnosti města a služeb pro obyvatelstvo. Porovnáním skutečných příjmů a příjmů v rozpočtovém výhledu bylo zjištěno, že průměrné skutečné roční příjmy byly 317 106 tis. Kč a příjmy ve výhledu byly o 14 % vyšší. Skutečné průměrné roční výdaje byly 236 849 tis. Kč a rozpočtované výdaje 369 444 tis. Kč. Větší rozdíly jsou dány skutečností, že město nemůže při sestavování výhledu zachytit budoucí změny v rozpočtovém určení daní ani nezná dotační politiku. Větší význam výhledu spočívá ve stanovení investičních akcí a jejich priorit. Z investičních projektů uvedených ve výhledu bylo 15 projektů přijato Radou ROP Střední Čechy a na jejich realizaci bylo v období 2011-2014 získáno 271 443 tis. Kč, z toho bylo do konce roku 2014 proplaceno 155 118 tis. Kč.

Hospodaření města bylo v roce 2011 a 2012 přebytkové. Kladný rozdíl v roce 2011 činil 46 613 tis. Kč a v roce 2012 činil rozdíl 32 949 tis. Kč. V obou případech byl přebytek ponechán jako rezerva pro příští roky. V roce 2013 vykázalo město schodek hospodaření částkou 27 367 tis. Kč a v roce 2014 činil schodek 76 457 tis. Kč. Uvedené schodky byly vyrovnány zůstatky z minulých let a transfery. Záporný výsledek hospodaření v roce 2013 a 2014 byl způsoben vyšším čerpáním finančních prostředků na realizaci projektů, u kterých došlo v roce 2011-2012 ke zpoždění a také tím, že některé dokončené investice nebyly ještě uhrazeny z fondů EU.

Daňové příjmy měly stoupající tendenci a z porovnání vývoje daňových příjmů vyplývá závěr, podle kterého průměrný roční daňový příjem činil 171 860 tis. Kč. Příjem vyjádřený v procentech vypočteného průměru činil v roce 2011 89 %, v roce 2012 97 %, v roce 2013 103% a v roce 2014 111 % průměrného příjmu.

Nedaňové příjmy jsou stabilní a činí za období 2011-2014 101 711 tis. Kč. Při porovnání s průměrným ročním nedaňovým příjmem byly v roce 2011 příjmy nižší o 4 %, v roce 2012 o 4,5 %, v roce 2013 vyšší o 1,7 % a v roce 2014 vyšší o 9 %.

Kapitálové příjmy v roce 2011 a 2012 činily celkem 99 695 tis. Kč, v roce 2013 a 2014 činily 18 305 tis. Kč. Kapitálové příjmy byly získány zejména prodejem bytů uživatelům. Tržby získané prodejem byly přiděleny do Fondu rezerv a rozvoje.

Dotace za celé období činily 366 274 tis. Kč. Nejvyšší dotace byla poskytnuta v roce 2011 ve výši 167 691 tis. Kč, z toho na sociální dávky 80 000 tis. Kč a další dotace na zajištění provozu města, úpravu sportoviště ZŠ Na Valech, vnitroměstské cyklostezky a další. V roce 2012 činila dotace 70 075 tis. Kč, v roce 2013 41 631 tis. Kč a v roce 2014 86 875 tis. Kč. Z rozpočtu vyplývá, že město Poděbrady v roce 2014 očekávalo dotaci 110 070 tis. Kč, ale obdrželo dotaci 86 875 tis. Kč. Toto ovlivnilo výsledek hospodaření města, který skončil vyšším schodkem.

Běžné výdaje se každoročně opakují přibližně ve výši 198 000 tis. Kč, rozdíl v běžných výdajích v roce 2012 - 2014 se pohyboval kolem 3%, což představuje částku necelých 5 milionu Kč ročně. Vyšší výdaje vykázalo město v roce 2011 a to ve výši 281 821 tis. Kč, z toho 72 452 tis. Kč činily dávky sociální péče, které v dalších letech město již nevyplácelo. Největší podíl na výdajích byl na vědu a vzdělávání, ochranu životního prostředí, činnost místní správy, dopravu, bydlení a komunální rozvoj. Celkem bylo v těchto oddílech vyčerpáno v roce 2011 61 %, v roce 2012 74 %, v roce 2013 74 % a v roce 2014 78 % z celkových výdajů.

Porovnání běžných výdajů s kapitálovými výdaji ukazuje, kolik korun běžných výdajů připadá na 1 Kč kapitálových výdajů. V roce 2012 činil poměr 2,57, v roce 2013 byl 2,11 a v roce 2014 byl 1,03. Rok 2011 není uváděn proto, že v tomto roce byly do výdajů zahrnuty i sociální dávky, které město další roky nevyplácelo. V lepším výsledku v roce 2014 se promítají zvýšené kapitálové výdaje na dokončení rozpracovaných investičních akcí.

Porovnání rozpočtovaných výdajů a skutečných výdajů ukazuje, že v roce 2011 činily rozpočtované výdaje 485 153 tis. Kč, skutečné výdaje 358 423 tis. Kč, využití 73,8 %, v roce 2012 rozpočtované výdaje 425 171 tis. Kč, skutečné výdaje 267 877 tis. Kč, využití 63 %, v roce 2013 rozpočtované výdaje 444 297 tis. Kč, skutečné výdaje 282 072 tis. Kč, tj. 63,4 % a v roce 2014 rozpočtované výdaje 493 187 tis. Kč, skutečné výdaje 389 315 tis. Kč, tj. 78,9 %. Využití rozpočtovaných výdajů závisí na připravenosti jednotlivých akcí zejména investiční povahy, ale může být také výsledkem efektivnějšího využití finančních prostředků.

Dalším cílem práce bylo posoudit, jak město využívá finanční dotace z EU. Protože se jedná o investiční projekty přesahující více let, jsou v přehledu od Regionální rady ROP Střední Čechy uváděny projekty za období 2009 - 2015. Některé projekty byly ukončeny a městu byla poukázána dotace, některé přechází na další roky. Regionální rada Střední Čechy přijala 15 projektů a elokovala na ně částku 271 413 tis. Kč. Za dokončené a schválené projekty město v období 2011-2014 obdrželo dotaci ve výši 155 118 tis. Kč.

Některé projekty jsou dokončeny, ale protože neproběhla zatím kolaudace a prověrka uznatelných nákladů ze strany ROPu nebylo finanční vypořádání dokončeno. Uvedený přehled o konkrétních investičních projektech schválených Regionální radou Střední Čechy dostatečně prokazuje, že bez prostředků získaných z EU by nebylo možné dané akce realizovat. Proces získávání finančních prostředků je příliš byrokratický a administrativně náročný, což vede k tomu, že na zpracování žádostí a realizaci projektů se za úplatu podílí různé agentury. Toto snižuje efektivnost vynaložených finančních prostředků. Doporučením je zjednodušit administrativu tak, aby žadatelé byli sami schopni zpracovat potřebné podklady.

Seznam literatury:

BAILEY, S, J. *Veřejný sektor - Teorie, politika a praxe*. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2004, 455 s., ISBN80-86432-61-0

FELIXOVÁ, K. *Podpora podnikání v regionech se soustředěnou podporou státu*. Vyd. 1. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2012, 175 s., ISBN 978-80-7414-528-5

MÁČE, M. *Finanční analýza obchodních a státních organizací*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2006, 155 s., ISBN 80-247-1558-9

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd.1. Praha : Management Press, 2004, 375 s., ISBN 80-7261-086-4

PEKOVÁ, J, PILNÝ, J, JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3.vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s., ISBN 978-80-7357-351-5

PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Vyd. 1. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 587 s., ISBN 978-80-7357-614-1

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 2.vyd. Praha : Grada 2009, 304 s., ISBN 978-80-247-2789-9

RYDVALOVÁ, P, ZBRANKOVÁ, M, ŽIŽKA, M. *Regionální disparity a jejich řešení: Metodika přípravy projektů se žádostí o podporu podnikání*. Vyd. 1. Liberec : Technická univerzita v Liberci, 2009, 112 s., ISBN 978-80-87184-08-0

Internetové zdroje:

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obcí a obyvatel podle velikostních skupin obcí*. [on-line]. 2015.[cit.2015-03-30]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=RSO5032PU_OK&vo=tabulka

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Města a obce*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/mesta_a_obce

FINANČNÍ SPRÁVA. *Rozpočtové určení daní*. [on-line]. 2013-2014. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/rozpoctove-urceni-dani>.

MINISTERSTVO VNITRA. *Zákony*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z : <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁRODNÍ ÚSTAV ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ. *Územně správní členění České republiky*. [on-line]. 2012 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/informace-o-uzemne-spravnim-cleneni-ceske-republiky>

PODĚBRADSKO REGION. *Vítáme Vás na stránkách regionu*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://www.podebradsko-region.cz/>

PODĚBRADY. *Historie města*. [on-line] 2015. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: http://www.mesto-podebrady.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=12349&id=1057&p1=1105

PODĚBRADY. *Organizační schéma MěÚ a organizací Města*. [on-line] 2015. [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: http://www.mestopodebrady.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=12349&id=1008&p1=55

PODĚBRADY. *Rozpočet města*. [on-line] 2015. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: http://www.mesto-podebrady.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=12349&id_ktg=1096&p1=1110

PODĚBRADY. *Videopřenosy ze zastupitelstva města*. [on-line] 2015. [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.mesto-podebrady.cz/html/soubory/prenosy/archiv.htm>

PODĚBRADY. *Závěrečný účet města*. [on-line] 2015. Poděbrady: Městský úřad Poděbrady. 2015. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: http://www.mesto-podebrady.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=12349&id_ktg=1099&p1=1109

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Informace pro občany České republiky*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=6&idBiblio=40450&recShow=100&nr=1~2F1993&rpp=15#parCnt>

PRAŽSKÝ HRAD. *Ústava ČR*. [on-line]. 2015. [cit. 2015-03-28]. Dostupné z: <https://www.hrad.cz/cs/ceska-republika/ustava-cr.shtml>

ROP STŘEDNÍ ČECHY. *Podpora z ROPu Střední Čechy*. [on-line]. 2008. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/download.php?file=82a39e62-7521-102ebd0e00e0814daf34.xlsx&directory=/files/&name=LIST%20OF%20BENEFICIARIES%20as%20of%201%20January%202015%20/%20Seznam%20p%C5%99%C3%A0Djeme%C5%AF%20k%201.%20lednu%202015.xlsx&tableName=files&id=82a39e62-7521-102e-bd0e-00e0814daf34&counterField=counter>

Osobní rozhovor:

DVORSKÁ, Marie, vedoucí finančního odboru. Osobní nestrukturalizovaný rozhovor. Poděbrady, 20.2.2015

Vnitropodnikové materiály:

Rozpočtový výhled od roku 2011 – 2014

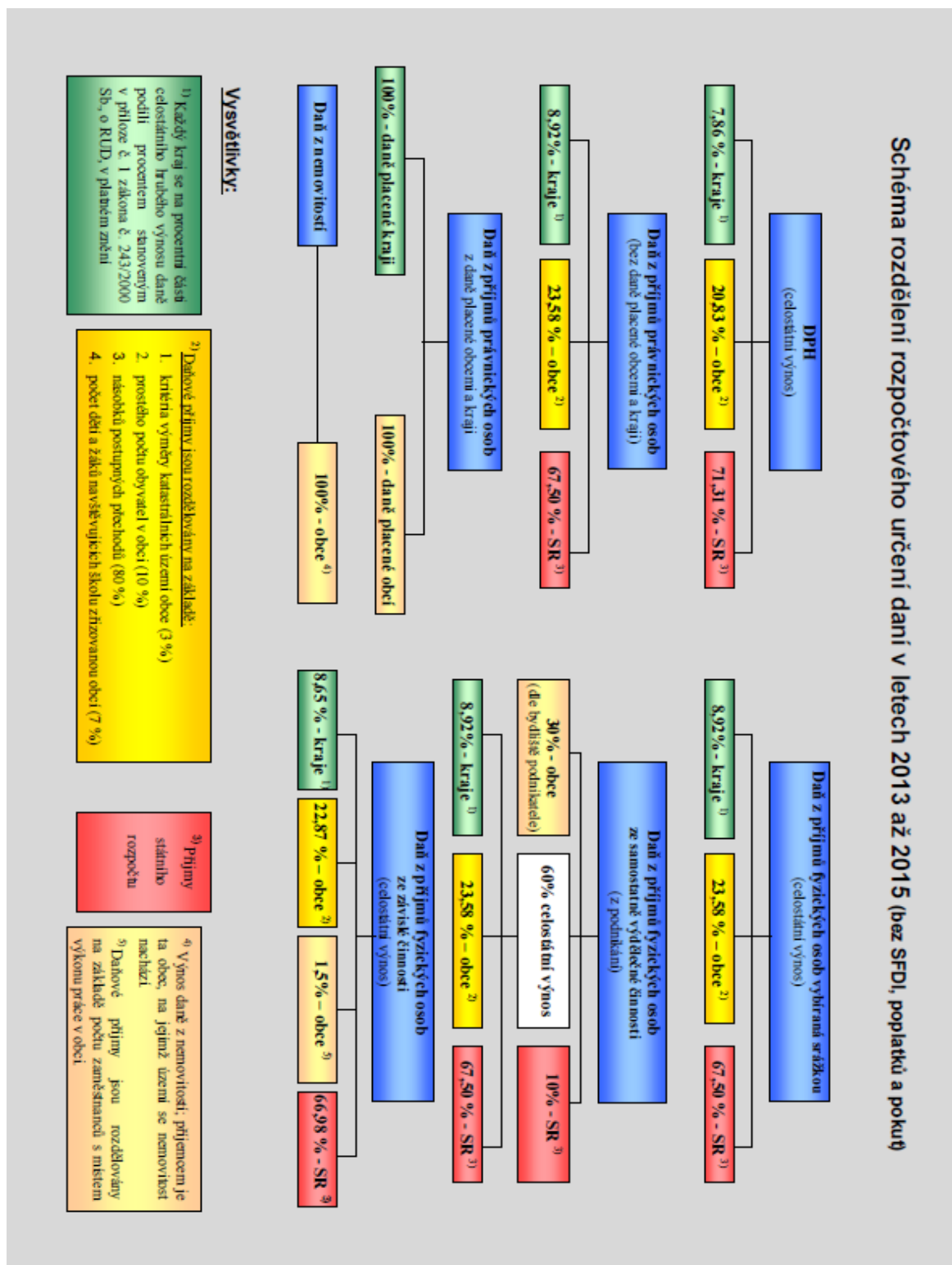
Rozpočty města od roku 2011 – 2014

Závěrečné účty za období 2011 – 2014

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad, pro MF 2011- 2014

Přehled přijatých projektů podaných žadateli ROP a poskytnutých finančních dotací, 2011-2014

Příloha 1 Schéma rozdělení rozpočtového určení daní v letech 2013 až 2015

Zdroj : FINANČNÍ SPRÁVA. *Rozpočtové určení daní*. [on-line]. 2013-2014. [cit. 2015-03-18]

